

İMANIN ŞARTLARI

İÇİNDEKİLER

İmanın Şartları .....
İmanın şartları .....
İmanın tarifi .....

İmanın Birinci Şartı: Allah'a İman .....

- 1) Gerçekleştirme şekli .....
- Tevhidin Önemi .....
- Tevhidin tasdiki ve sabitleştirilme şekli.....
- 2) İbadetin tarifi .....
- 3) Allah'ın birliğine dair deliller .....

İmanın İkinci Şartı: Meleklerle İman .....

- 1) Meleklerle imanın tarifi .....
- 2) Meleklerle iman etmenin hükmü ve dindeki yeri.
- 3) Meleklerle nasıl iman edilir .....
- Birincisi: Genel iman .....
- İkincisi: Mufassal iman .....
- Tafsilatı ile meleklerle iman şu hususları içine alır ..
- Birinci olarak: Yaratıldıkları madde .....
- İkinci olarak: Meleklerin sayıları .....
- Üçüncü olarak: Meleklerin isimleri .....
- Dördüncü olarak: Meleklerin sıfatları .....
- Beşinci olarak: Meleklerin vazifeleri .....
- Altıncı olarak: Meleklerin hakları .....
- 4) Meleklerle iman etmenin sonuçları .....

İmanın Üçüncü Şartı: Kitaplara İman.....

- 1) Kitaplara imanın gerçekleştirilmesi .....
- 2) Kitaplara iman etmenin hükmü .....
- 3) Kitaplara olan ihtiyaç ve indirilmelerinin hikmeti..
- 4) Kitaplara iman ediliş şekli .....
- 5) Önceki kitaplarda geçen haberleri kabulü .....
- 6) Kuran ve sünnette isimleri geçen semavi kitaplar..

İmanın Dördüncü Şartı: Peygamberlere İman .....

- 1) Peygamberlere iman etmek .....
- 2) Gerçek peygamberlik .....
- 3) Peygamberlerin gönderilmesindeki hikmetler ....
- 4) Peygamberlerin görevleri .....
- 5) İslam dini bütün peygamberlerin ortak dinidir ...
- 6) Peygamberler insandırlar, gaybı bilmezler .....
- 7) Peygamberlerin ismeti .....
- 8) Peygamberlerin adetleri ve en faziletlieleri .....
- 9) Peygamberlerin mucizeleri .....
- 10)Peygamber efendimizin peygamberliğine iman..

İmanın Beşinci Şartı: Ahiret Gününe İman .....

- 1) Ahiret gününe iman .....
- Kıyamet Alametleri .....
- a) Küçük alametler .....

b) Büyük alametler	
2) Ahiret gününün isimleri	
3) Ahiret gününe iman şekli	
Genel iman	
Tafsilatlı iman.	
Birincisi: Kabir fitnesi	
İkincisi: Kabir azabı ve nimetleri	
Üçüncüsü: Sura üflenmesi	
Dördüncüsü: Ba's (yeniden dirilme)	
Beşincisi: Haşr, Hesap ve Ceza	
Altıncısı: Havuz	
Yedincisi: Şefaahat	
Sekizincisi: Mizan	
Dokuzuncusu: Sırat köprüsü	
Sırat köprüsünün özellikleri	
Onuncusu: Kantara	
Onbirinci: Cennet ve Cehennem	
4) Ahiret gününe iman etmenin faydaları	

İmanın Altıncı Şartı: Kadere İman .....

1) Kadere imanın tanımı ve önemi	
2) Kadere imanın mertebeleri	
3) Kaderin kısımları.....	
4) Selefın kader inancı ve akidesi	
5) Kulların fiilleri	
6) Allah'ın kulun fiillerini yaratması	
7) Kadere inançta gerekli olanlar	
8) Kaza ve kadere rıza göstermek	
9) Hidayet çeşitleri	
10) İrade çeşitleri	
11) Kaderi değiştiren sebepler	
12) Kader Allah'ın bir sırrıdır	
13) Kaderin delil olarak kullanılması	
14) Sebeplere sarılmak	
15) Kaderi inkarın hükmü	
16) Kadere imanın Sonuçları.....	

Konu Fihristi .....

Rahman ismiyle, yarattığı her canlıya Dünya ve Ahiret'te, Rahim ismiyle de Ahiret'te mümin kullarına merhamet eden Allah'ın adıyla.

İMANIN ŞARTLARI:

İmanın şartları: Allah'a, meleklerine, Allah'ın peygamberlerine indirdiği kitaplara, gönderdiği elçilere (peygamberlere), Ahiret Günü'ne, iyi ve kötü yönleriyle kadere inanmaktır.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَ ﴾ [: .[

“Asıl iyilik o kimsenin iyiliğidir ki; Allah'a Ahiret Günü'ne, kitablara, peygamberlere inanır.” (Bakara Suresi: 177. ayet).

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿ اٰكُلٌ ءَامَنَ بِاللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ لَا نَفَرَقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ... ﴾ [: .[

“Peygamber ve müminler, Rabbi tarafından peygambere indirilene iman etmişlerdir. Onların hepside Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman etmişler; Allah'ın peygamberlerinin hiçbirini diğerlerinden ayırmayız demişlerdir.” (Bakara Suresi 285. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

﴿ اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴾ [: .[

“Muhakkak ki Biz her şeyi belli bir kaderle yarattık.” (Kamer Suresi 49. ayet).

Ve Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

(( ))

“İman: Allah'a, meleklerle, kitaplarına, peygamberlerine, Ahiret Günü'ne iyi ve kötü yönleriyle kadere inanmaktır.” (Müslim rivayet etmiştir).

İmanın tarifi:

İman; kalp ile inandığını dil ile söylemek, yaptığın amellerle de onu doğrulamaktır. Allah'a ve peygamberine itaat etmekle artar, Onlara isyan etmekle azalır.

Allah'u Teala şöyle buyurmuştur:

﴿ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴾ ﴿ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴾

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾]

.[- :

“Müminler ancak o kimselerdir ki; Allah’ın adı anıldığı zaman kalpleri ürperir. Allah’ın ayetleri onlara okunduğu zaman imanlarını artırır ve sadece Rablerine güvenirlir. Onlar namazlarını dosdoğru kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıklardan (Allah’ın yolunda) harcarlar. İşte gerçek müminler onlardır.” (Enfal Suresi 2.-4. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

ا وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَآيَاتِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿١٦٦﴾

.[:] ﴿١٦٦﴾

“Kim Allah’ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve Ahiret Günü’nü inkar eder, iman etmezse, muhakkak ki doğru yoldan uzaklaşmış ve sapıklığa düşmüş olur.” (Nisa Suresi: 136. ayet).

İman dil ile söylemek; Allah’a dua etmek, O’nun ismini sıfatlarını zikretmek, iyiliği emredip kötülükten sakındırmak, Kur’an okumak ve buna benzer şekilde amellerde bulunmak ile olur. İman kalp ile inanmaktır. Allah’a yaratma, yönetme, öldürme, diriltme, fayda ve zarar verme gibi rubübiyeti ile alakalı konularda Ondand başkasından yardım istememe, Ondand başkasına adak adamama, tevessülde bulunmama, korku duymama ve ümit etmeme gibi uluhiyeti ile alakalı konularda kendisine ait isimi ve sıfatlarının tevilsiz (manasını saptırmadan), teşbihsiz, (yaratılmış herhangi bir şeye benzetmeden), tekyifsiz (işte bu şekildedir demeden), ta’tilsiz (manalarını iptal etmeden) ibadeti sadece O’na has kılarak inanmakla olur.

Böylece iman kelimesinin içine; Allah’ı sevmek, Ondand korkmak, hata yapıldığında O’na dönmek, O’na tevekkül etmek gibi kalbe ait bazı ameller girer. İslamın şartlarından olan namaz, oruç, zekat, hac, Allah yolunda cihat etmek, O’nun rızası için ilim talep etmek gibi vücut azaları ile yapılan işlerde iman kelimesinin içine girer.

Allah’u Teala şöyle buyurmuştur:

ا وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا ﴿٢٠٠﴾]

“Allah’ın ayetleri onlara okunduğu zaman, onların imanlarını artırır.” (Enfal Süresi: 2. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

ا هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ ﴿٢٥٠﴾]

.[:]

“İmanlarına iman katmak için, müminlere kalplerine huzur ve sükunet indiren O’dur.” (Fetih Suresi. 4. ayet).

İman; kulun yapmış olduğu ibadet ve taatlerde artar ve yine ibadet ve taatlerindeki eksiklikle azalır. Günahlar imanın azalmasında oldukça etkili bir rol oynar. Eğer işlenen günah büyük şirk ya da küfre götüren bir şey, değilse, o zaman imanın kemaliyatı kaybolur, güzelliği ve saflığı bozulur ve zayıflar.

Allah’u Teala şöyle buyurmuştur:

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ... ﴿ [:] .

“Muhakkak ki Allah kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz, affetmez Bunun dışındaki her şeyi dilediği kimse için affeder.” (Nisa Suresi 48. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

اِيْحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوْا وَلَقَدْ قَالُوْا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوْا بَعْدَ اِسْلَامِهِمْ... ﴿ [:] .

“Onlar söylemediklerine dair Allah’a yemin ettiler. Halbuki onlar kendilerini kafirliğe götüren sözü söylediler. Ve müslüman olduktan sonra küfre girdiler (kafir oldular).” (Tevbe Suresi 74. ayet)

Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

)

((

“Zina eden, zina ederken, hırsız, hırsızlık yaptığı sırada, içki içen de içki içerken iman üzere değildir.” (Buhari ve Müslim rivayet etmiştir).

İMANIN BİRİNCİ ŞARTI ALLAH'A İMAN

1)- Gerçekleştirilme Şekli:

Allah'a imanın gerçekleştirilmesi şöyle olur.

Birinci olarak: Bu evreni yaratan, ona sahip olan, onu yöneten yarattıklarına rızık veren, öldüren, dirilten, fayda ve zarar veren tek bir Rabb'in olduğuna, tek başına dilediğini yaptığına, dilediği şekilde hüküm verdiğine, dilediğini aziz ve üstün kıldığına, dilediğini de hakir ve zelil kıldığına, her şeye gücü yeten, yerlerin ve göklerin ve içindeki her şeyin sahibi olduğuna inanmakla olur. O, her şeyi bilir ve O'nun hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Bütün işler O'na aittir ve bütün hayırlar da O'nun elindedir. O'nun yaptığı işlerde hiçbir ortağı, yardımcısı yoktur. Bütün yaratılanlar, melekler, insanlar ve cinler O'nun kullarıdır. O'nun isteğinin gücünün ve mülkünün dışına çıkamazlar. O'nun fiilleri her hangi bir şekilde sayılmaz ve sınırlandırılmaz. Bu özelliklerinde de bir ortağı olamaz. Kimse böyle bir hakka sahip değildir. Ve Allah'ın dışında hiç kimseye bu özelliklerden biri dahi nispet edilemez.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١﴾
الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ
الشَّجَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ... ﴿٢﴾ [:]

“Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin. Umulur ki (O'nun azabından) korunmuş olursunuz. Yeryüzünü sizin için bir döşek, gökyüzünü de bir bina kılıp, gökten su indirip onunla size rızık olarak mahsuller çıkaran da Odur.” (Bakara Suresi 21. –22. ayet)

Ve şöyle demiştir:

اِقْلِ اللَّهُمَّ مَلِكِ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مِنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمَلِكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ
تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ [:]

“(Ey Muhammed!) De ki: Ey mülkün sahibi olan Allah'ım; mülkü dilediğine verir, dilediğinden o mülkü çekip alırsın. Dilediğini aziz ve izzetli, dilediğini de zelil edersin. Hayrın hepsi Senin elindedir. Şüphesiz Senin her şeye gücün yeter.” (Al-i İmran Suresi 26. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

ا وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦﴾ [:]

“Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki onun rızkı Allah’a ait olmasın. Allah, her canlının hayattayken yerleştiği, ölümünden sonra da konulacağı yeri bilir. Her şey apaçık bir kitapta kayıtlıdır.” (Hud Suresi 6. ayet)

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا ... أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٤﴾ [:]

“Bilesiniz ki, yaratmak da ve emretmek de O’na mahsustur. Alemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir.” (Araf Süresi 54. ayet).

İkinci olarak: Allah’ın en güzel isimlere ve en kamil sıfatlara sahip olduğuna, bu isim ve sıfatlarda tek olduğuna ve ortağının bulunmadığına inanılmalıdır. Yüce Allah bu isim ve sıfatların bazılarını Kitabında ve son peygamberi Muhammed’in (sallallahu aleyhi ve sellem) Sünnet’inde belirtmiştir. Eksiklik ve noksanlıktan uzak olan Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ [:]

“En güzel isimler Allah’ındır. Allah’a bu isimlerle dua edin. O’nun isimlerini değiştirmeye, manalarını bozmaya çalışanları terkedin. Onlar ilerde bu yaptıklarının cezasını göreceklerdir.” (Araf Suresi 180 ayet)

Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

(( ))

“Allah Subhanehu ve Teala’nın doksan dokuz tane ismi vardır. Kim bunları (hakkını vererek) sayarsa Cennete girer. O, tektir, tek olanı sever.” (Buhari ve Müslim rivayet etmiştir.)

Bu itikat (inanış) iki büyük temel üzerine bina edilmiştir.

Birincisi: Yüce Allah’ın her türlü eksiklik ve noksanlıktan uzak; yarattığı varlıklara her hangi bir şekilde benzerliği ve ortaklığı bulunmayan ismi ve sıfatları vardır. Eksiklik ve noksanlıktan uzak olan Allah’ın (Hayy) diye bir ismi vardır. (Hayy) diri ve ölümsüz manasına gelir. Ve (Yaşama) sıfatı bu isim içinde saklı bulunmaktadır. Bu sıfat, eksiksiz ve noksansız bir biçimde Allah’ın yüceliğine uygun olacak bir şekilde Allah’a bir sıfat olarak verilmesi farzdır. Çünkü bu sıfat (yaşama sıfatı) devamlı ve eksiksiz bir biçimdedir. Bu sıfatlar içerlerinde kemalata ait her türlü özelliği barındırırlar. Allah’ın hiçbir sıfatı yokluk (yoktan var olma) ya da kaybolmak veya yokolmak, sonradan zuhur etmek gibi mana olarak eksiklik ifade eden bir özelliğe sahip değildir. Bunlar mahlukata ait sıfat ve özelliklerdir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ ﴿٢٥٥﴾ [:]

“Allah kendisinden başka hakkıyla tapılacak bir ilah olmayan, daima diri ve yarattıklarını koruyup idare edendir. Onu ne uyuklama nede uyku tutar.” (Bakara Suresi 255. ayet).

İkincisi: Allah’u Teala uyku, zayıf düşme, cahillik, zulmetmek ve benzeri gibi eksiklik ve noksanlık belirten bütün sıfatlardan ve yakıştırmalardan da beridir, münezzehtir. Muhakkak ki O, yarattıklarından hiçbirine benzemez. O, bundan beridir, uzaktır.

Allah’ın ve O’nun Resulünün, Allah’ın hakkında nefyettikleri (uygun görmedikleri), her sıfatın her özelliğın aynı şekilde nefyedilmesi gerekir. Çünkü Allah kendisinden nefyettiği (kendisine O’nun zatına yakışmayan) sıfatların aksini ispat etmiş (zatına layık olan) bu sıfatlarla, özelliklerle sıfatlanmıştır. Biz Onu uyuklama ve uyuma sıfatlarından tenzih edip bundan beri yani uzak kıldığımız zaman, O’nun bu sıfatlarının karşıtı (aksi) olan her an kullarını koruyup gözetme sıfatını da ispat etmiş oluyoruz. (O’nun sıfatlarına bu şekilde iman etmek her müslümanın üzerine farzdır bu şekilde iman etmesi gerekmektedir). Allah’ı bütün eksik sıfatlardan tenzih etmek (uzak kılmak) bu şekilde olmalıdır. En kamil ve en güzel şekilde o eksik sıfatın (yani Allah’ın zatına uygun olmayan sıfat) Allah’ın zatına uygun bir şekilde ispat edilir. Bu sıfat o eksik sıfatın içinde gizlidir, manasını kapsar. Çünkü Allah kamildir. Geri kalan her şey nokсандır eksiktir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَللّٰهُ لَا يَسْتَوِيٰ شَيْءٌ وَّهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾ [:]

“O’nun herhangi bir benzeri yoktur. Ve O, çokça ve her şeyi işiten ve görendir.” (Şura Suresi 11. ayet).

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَللّٰهُ لَا يَظْلَمُ لِّلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾ [:]

“Rabbin, kullarına karşı asla zulmedici değildir.” (Fussilet Suresi 46. ayet).

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَللّٰهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ ﴿١٠٠﴾ [:]

“Göklerde ve yeryüzünde hiçbir şey Allah’ı aciz bırakamaz.” (Fâtır Suresi 44 ayet)

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَللّٰهُ لَا يَنْسِيْ ﴿٦٤﴾ [:]

“Senin Rabbin unutucu (unutan) değildir.” (Meryem Suresi 64 ayet).

Allah'ın isimlerine, sıfatlarına ve yaptığı fiillere iman etmek, Onu tanımada, ibadet etmede en birinci ve en önemli yoldur. (Çünkü) Allah, dünya hayatında kullarından kendisini görebilmelerini gizlemiş ve onlara Rableri ve ma'budları olduğunu bildirmiş kendisini tanıyabilmeleri için ilmi bir kapıyı (isim ve sıfatları) açık bırakmıştır. O'na bu doğru ve selim bilgi göstergesinde ibadet ederler. Abid kul O'nun vasıflandırılmış haline kulluk eder. Allah'ın sıfatlarını kabul etmeyen kimse ise mevcut olmayan varlığa, bulunmayana ibadet ederler. Allah'ı yaratılmış herhangi bir şeye benzeten ise sanki bir puta tapar. Müslüman bir şahsiyet ise, tek olan, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, her şeyin O'na ihtiyaç duyduğu doğurmamış ve doğrulmamış ve bir denginin de bulunamayacağı, olmayacağı Allah'a ibadet eder.

Allah'ın güzel isimleri ispat edilirken şu gelen hususlara dikkat etmek gerekir:

1- Herhangi bir çoğaltma veya eksiltmeye gidilmeden Kur'an ve Sünnet'te geldiği gibi bütün güzel isimlere iman etmek gerekir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا هُوَ اللهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ
الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿ [: .

“O öyle bir Allah'dır ki kendisinden başka hakkıyla tapılacak hiçbir ilah yoktur. Hükümandır, mülk O'nundur, eksik ve noksan sıfatlardan münezzehtir, selamet verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip koruyandır, her şeyden üstündür, istediğini zorla yaptırır, büyüklenen kibirlenendir, Allah müşriklerin ortak koştuklarından münezzehtir, beridir.” (Haşr Suresi 23. ayet).

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'in Sünnet'inde şöyle geçmektedir:

))

: : :

((((

“Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bir adamın “Ey Allah'ım! Muhakkak ki hamdın her türlü Senin içindir. Senden başka hakkıyla tapılacak bir ma'bud yoktur. Sen kullarına ihtiyaçlarını bolca verensin. Yeri ve göğü hiçbir benzeri olmadan yarattın. Ey yücelik ve kerem sahibi! Diri ve kullarını koruyup gözeten Rabbim” dediğini işitti. Allah'a ne ile dua ettiğini biliyor musunuz diye (çevresindekilere sordu) Onlar da: "Allah ve Resülü en iyi bilendir." dediler. O, da: “Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki O, Allah'ın en büyük ismi ile Allah'a dua etmiştir. O öyle bir isimdir ki, kim onunla dua ederse Allah onun duasını kabul eder ve istediğini verir.”

2- Sadece Allah'ın kendisine isim verebileceğine, başka birisinin O'na isim veremeyeceğine ve O'nun zatını bu isimlerle övdüğüne, bu isimlerin yaratılmamış, sonradan ortaya çıkmamış olduğuna iman etmektir.

3- Allah'ın isimleri, hiçbir şekilde eksiklik ve noksanlık bulunmayan, kemallik noktasında zirveye ulaşmış manaları içerisinde barındırır. Bu manalara, Allah'ın isimlerine iman etmek farzdır vaciptir.

4- Bu isimlerin delalet ettiği manalara herhangi bir değişiklik yapmadan, bozmadan, hükmünü iptal etmeden saygı ve ihtiram göstermek vaciptir.

5- Bu isimlerin gerektirdiği hükümlere, ahkama ve bunun üzerine bina edilen fiillere ve sonuçlara iman etmek gerekir.

Bu zikredilen sonuçların daha iyi anlaşılabilmesini sağlamak için Allah'ın Semi (çokça işiten, her şeyi işiten) ismini, şu gelen hususları göz önünde bulundurarak, örnek olarak ele alalım.

a) - Semi ismi, Kur'an'da ve Sünnet'te geçtiği için Allah'ın bir ismi olduğuna inanılır.

b) - Bu ismi kendisine Allah'ın verdiği, bu ismi Allah'ın telaffuz ettiğine ve kitabında indirdiğine inanılır.

c) - Semi isminin (çokça, her şeyi işiten) işitme sıfatının içinde bulunduğu bu sığata sahip olduğuna inanılır. İşitme Allah'ın sıfatlarından biridir.

d) - Semi isminin delalet ettiği işitme sıfatına her türlü gerekli saygı gösterilir, manası bozulmaz, değişikliğe uğratılmaz ya da iptal edilmez.

h) - Allah'ın her şeyi işittiğine, O'nun işitmesinin bütün sesleri kapsadığına inanılır. Bu inanç üzerine bina olarak Allah'tan korkulur, sakınılır ve O'nun Bizi gözetlediğine iman edilir. Bilinir ki Allah'a hiçbir şey gizli kalmaz.

Allah'ın sıfatlarını ispat ederken şu hususlara dikkat edilir.

1)- Kur'an ve Sünnet'te varid olan Allah'a ait her sıfat gerçek manası üzerine bırakılır, değişikliğe ya da manasını iptale gidilmez.

2)- Allah'ın bütün sıfatlarının eksiklik ve noksanlıktan uzak olduğuna, bu sıfatların hepsinin en kamil bir şekilde olduğuna tam bir şekilde inanılır.

3)- Allah'ın hiçbir sıfatı yaratılmışların sıfatına benzetilmez. Muhakkak ki Allah'ın fiillerinde ve sıfatlarında bir benzeri yoktur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾ [:]

“O'nun hiçbir benzeri yoktur ve O her şeyi işiten ve her şeyi en iyi bir şekilde görendir.” (Şura Suresi, 11 ayet).

4)- Kulların hiçbir şekilde Allah'ın sıfatlarının nasıllığını, keyfiyetini bilemeyeceklerini, kendisinden başkasının bu sıfatlar hakkında bilgisi

olmadığına, buna hiçbir yaratılmış için yol olmadığına tam olarak kanaat getirilmelidir.

5)- Bu sıfatların gerektirdiği ahkama ve bunun üzerine bina edilen fiiller ve sonuçlara İman etmek gerekir. Çünkü sıfatlara iman bir kulluktur.

Bu zikredilen hususların daha iyi anlaşılması için Allah'ın istiva (bir şeyin üzerine yükselme) sıfatını şu gelen hususları göz önünde bulundurarak, örnek olarak ele alalım.

1) - İstiva sıfatına, Kur'an ve Sünnet'te varid olduğu için Allah'ın bir sıfatı olduğuna inanılır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلرَّحْمٰنُ عَلٰى الْعَرْشِ اَسْتَوٰى ﴿٥٠﴾ [:]

“Rahman arşın (tahtın) üzerine yükselmiştir. (istiva etmiştir) (Taha Suresi 5 ayet).

2) - En layık olduğu şekilde istiva sıfatının Allah'a ait olduğuna inanılır. İstivanın manası Allah'ın tahtının üzerine hakikaten yükselmesi demektir. Ve bu O'nun celaline en uygun bir şekildedir.

3) - Allah'ın tahtı (arşı) üzerine istivası mahlukların istivasına benzetilmez. Çünkü Allah'ın tahtına bir ihtiyacı yoktur. Ama mahlukların, yaratılmışların üzerlerine istiva ettikleri şeylere ihtiyaçları vardır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾ [:]

“O'nun bir benzeri yoktur. Ve O her şeyi, çokça işiten ve görendir.” (Şura Suresi 11. ayet).

4) - Yaratanın istivasının nasıllığını düşünmek, bu konu hakkında araştırma yapmamak gerekir. Çünkü bu gaybi bir meseledir. Ve istivanın niceliğini (keyfiyetini) sadece Yüce Allah bilir.

5) - Allah'ın bu sıfatına inanç ise Allah'ın büyüklü-ğünün ve yüceliğinin ispatına delalet eden O'nun yüksel-mesi, yücelerde olması hükmünün üzerine kalpler O'na doğru yönelir. Bu tıpkı secdedeki birinin (سبحان ربي الأعلى)

“En yüce olan Rabbimi eksikliklerden ve noksanlıklardan tenzih ederim” demesi gibidir.

Üçüncü olarak: Kulun gizli ve açık bütün ibadetleri tek olarak sadece Allah'a yapılması gerektiğini, sadece O'nun bunu hakettiğine inanması bilmesi gerekmektedir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلًا اَنْ اَعْبُدُوْا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوْا الطَّاغُوْتَ ... ﴿٢١﴾ [:]

“Muhakkak ki Biz her ümmete, topluluğa Allah'a ibadet etmeleri ve kendilerini Allah'ın yolundan saptıran, O'nun dışında ibadet edilen her şeyden

uzaklaşmaları, sakınmaları için bir elçi, peygamber gönderdik.” (Nahl Suresi 36. ayet).

Muhakkak ki her peygamber kavmine şöyle demiştir:

ا... اَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ... ﴿...﴾ [:]

“Allah’a ibadet edin. Ondan başka sizin için bir ilah yoktur.” (Araf Suresi 59. ayet).

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ... ﴿...﴾ [:]

“Onlar dini sadece Allah’a has kılmak ve sadece O’na ibadette bulunmakla emrolunmuşlardır. (Beyyine Suresi 5. ayet).

Buhari ve Müslim de şöyle bir hadis rivayet edilmiştir: Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Muaz’a :

: . :))

((

“Allah’ın kulları, kulların da Allah üzerindeki haklarını biliyor musun?” dedi. (Bunun üzerine Muaz’da cevap olarak şöyle söylemiştir): “Allah ve Resulü en iyi bilendir.” dedim. Dedi ki: “Allah’ın kulları üzerindeki hakkı, O’na ibadet etmeleri ve hiçbir şeyi O’na ortak koşmamalarıdır. Kulların Allah üzerindeki hakkı ise kendisine ortak koşmayana azap etmemesidir.” dedi.

Hakiki, gerçek ilah: Kalbin O’na eğildiği, O’nun sevgisi ile dolduğu, sadece Ondan ümit ettiği, Ondan istediği, sadece Ondan yardım dilediği, korktuğu ilahdır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ

اَلْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾ [:]

“Böyledir! Çünkü Allah hakkın ta kendisidir. O’nun dışında taptıkları ise batıldan başka bir şey değildir. Muhakkak ki Allah yücedir, büyüktür. (Hac Suresi 62. ayet).

Tevhidin Önemi:

Tevhidin önemi, şu gelen hususlarla açıkça ortaya çıkar:

1)- Tevhit (Allah’ın her şeyde rububiyetinde, uluhiyetinde, isim ve sıfatlarında birleşmesidir.) Bu dinin amacı, başlangıcı, sonu, gizli ve aşikar olanıdır. Ve bütün peygamberlerin ortak davetidir. Allah’ın selamı onların üzerine olsun.

2)- Bu tevhit sebebiyle Yüce Allah bütün her şeyi yaratmış, peygamberler, kitaplar göndermiş, insanlar kafir ve mümin, iyiler ve kötüler olarak ikiye ayrılmışlardır.

3)- Sorumluluk sahibi herkesin üzerine düşen ilk vacip tevhit inancıdır. Kul, İslam Dinine bu tevhit ile girer ve dünyadan en son olarak bu tevhit ile çıkar.

Tevhidin Tasdiki ve Sabitleştirilme Şekli:

Şirk, masiyet ve bidatlerden arındırılması, saflaştırılması ile tevhit insanda sağlamlaşır, tasdiklenmiş olur. İki kısma ayrılır: Birincisinin yapılması vacip, diğerinin yapılması ise menduptur.

Yapılması vacip olan kısım üç şekilde olur:

- 1)- Tevhidin zıddı olan şirkten arındırılması ile,
- 2)- Bidatlerden tevhidin arındırılması ile; Bu da eğer bidat küfre götürüyorsa, tevhidin aslına zarar verdiği için, eğer bidat küfre götürmüyorsa, kemalatına zarar verdiği içindir.
- 3) Tevhide zarar veren ve ecrinden azaltan günah-lardan tevhidin arındırılması ile olur.

Yapılması hoş görülmüş, tavsiye edilmiş, yapılması mendub olan kısmının örnekleri şu şekildedir:

- a) İhsan mertebesinde (yani Allah'ı görüyormuş gibi ibadet etmek) olgunluğa kemalata ulaşmak
- b) Yakın mertebesinde (tam ve kesin bir inançla ibadet etmek) , olgunluğa, kemalata ulaşmak
- c) Allah'tan başkasına halini şikayet etmeyerek sabırda bulunmak
- d) Allah'tan başka hiçbir kimseden bir şey istememek.
- e) Bazı kullanılması mubah olan şeyleri Allah'a tevekkül ederek kullanmamak, şifa için dua istemek, ateşle yarayı dağlamak gibi kendisine faydası dokunacak şeyleri yapmamak.
- f) Nafile ibadetlerle Allah'a O'nun sevgisi için yaklaştırmaya çalışmak, bazı örnekleridir.

Kim ki tevhidini yukarıda geçtiği üzere sağlamlaştırırsa, O büyük şirkten korunmuş, ebedi Cehennemde kalmaktan emin olmuştur. Ve kim büyük ve küçük şirkten, büyük günahlardan korunursa, onun için dünya ve Ahiret'te tam manasıyla bir güven vardır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

:] ﴿ ... وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ... ﴾ [

“Muhakkak ki Allah şirki, kendisine ortak koşulmasını affetmez, bağışlamaz. Fakat bunun dışında her şeyi dilediği kulu için affedebilir, bağışlayabilir.” (Nisa Suresi 48 ayet).

Ve yine şöyle buyurmuştur:

اَلَّذِينَ نُوَامِنُوْا وَلَمْ يَلْبِسُوْا اِيْمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُولٰٓئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٤٨﴾

[:]

“(Allah’a) İman edip sonra bu imanlarına şirk bulaştırmayanlar (varya) işte onlar için güvenlik vardır. Ve onlar hidayet üzeredirler.” (En’am Suresi 82. ayet).

Tevhidin zıddı ise şirk yani Allah’a ortak koşmaktır. Üç kısma ayrılır:

1) Tevhidin aslını bozan, Allah’ın kesinlikle affetmediği büyük şirktir. Kim büyük şirk üzere ölürse, ateşte ebedi kalır. Kulun Allah’a olan ibadetinde O’na bir ortak, benzer koşması büyük şirktir. Tıpkı Allah’a dua ettiği gibi onada dua eder, tevekkül eder, dilekte bulunur, umre yapar, Allah’ı sevdiği gibi onu sever ve korkar.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِنَّهُ مَنۢ يُشْرِكۡ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَاۤ اُوْنٰهُ النَّارُ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنۡ اَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾

[:]

“Kim Allah’a ortak koşarsa muhakkak ki Allah ona Cenneti haram kılar. Onun konacağı yer ateştir. Zalimler için yardımda bulunacak hiç kimse yoktur.” (Maide Suresi 72. ayet).

2) Tevhidin olgunluğunu, kemaliyetini bozan küçük şirk ise Allah’ın dışında bir şeye yemin etmek, gösteriş yapmak gibi, büyük şirke götüren sebep olan her türlü vesile bu kısımdandır.

3) Kasıtlar ve niyetlerle bağlantısı olan, büyük veya küçük şirk olabilecek gizli şirktir. Mahmud bin Lebiyd’den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

((: :))

“Sizin üzerinize en çok korktuğum küçük şirktir.” Dediler ki: Ya Rasulallah! Küçük şirk nedir? Dedi ki: ”Riya (gösteriş)’tir.” (Ahmed rivayet etmiştir.)

2)-İbadetin Tarifi:

Allah’ın sevdiği ve razı olduğu, akide ile alakalı, kalbin ve vücuda ait diğer azaların yapmış olduğu, Allah’a yaklaştıran her türlü fiili yapmaya ve her

türlü nehyedilene terketmeye verilen genel bir addır. İbadet isminin içine Allah'ın kitabında ve peygamberinin sünnetinde bildirdiği her şey girer. İbadetler çok çeşitlidir. İmanın altı şartı, korkma, ümit etme, tevekkül etme, arzulama gibi bazıları kalple alakalıdır.

Açık ve görünen namaz kılma, zekat verme, oruç tutma, hacca gitme, gibi bazıları da vücut azaları ile alakalıdır.

Allah'ın katında ibadetlerin kabul olabilmesi için iki esas üzere bina edilmesi gerekir.

Birinci esas: İbadetin sadece Allah için yapılması. O'nun için yapılan bu ibadette başka bir şeye pay biçilmemesidir. Bu (لا إله إلا الله) kelimesinin manasıdır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلَا لِلّٰهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَا۟ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَآ اِلَى اللّٰهِ زُلْفٰى اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِى مَا هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ كٰذِبٌ كَفٰرٌ ﴿٢﴾ [:]

“Muhakkak ki Biz Sana bu Kur'an'ı hak olarak indirdik. O halde dini sadece Allah'a has kıl (hiçbir şeyi O'na ortak koşma) O'na ibadet et. İyi bilersiniz ki halis din Allah'ındır (Kimsenin bu dinde bir hakkı yoktur). Allah'ı bırakıp Ondan başka dostlar edinenler: Biz onlara ancak Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz derler. Muhakkak ki Allah aralarında ihtilaf ettikleri hususlarda hükmedecektir. Şüphesiz ki Allah, yalancı ve kafir olan bir kimseyi hidayete erdirmez” (Zümer Suresi 2. ve 3. ayet).

Ve şöyle demiştir:

ا وَمَا اٰمُرُوْا اِلَّا لِيَعْبُدُوْا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ حٰنِفًا۟ ... ﴿٥﴾ [:]

“Halbuki onlar, dini sadece Allah'a halis kılmak ve hakka doğru meyletmekle emrolunmuşlardır.” (Beyyine Suresi 5. ayet).

İkinci Esas: Yapılan amelin peygamber Efendimiz tarafından yapılmış olması ve O'nun istediği gibi yapılmasıdır. O amelde herhangi bir eksiltmeye veya fazlalaştırmaya gidilmemesi gerekir. Bu (أن محمدا رسول الله) Muhammed Allah'ın Rasuludur, elçisidir kelimesinin manasıdır.

Eksikliklerden beri olan Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِىْ يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ... ﴿٣١﴾ [:]

“(Ey Muhammed !) Deki: Eğer siz Allah’ı seviyorsanız bana tabi olunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı affetsin.” (Al-i İmran Suresi 31. ayet)

Ve yine şöyle buyurmuştur:

ا ... وَمَا وَاتَلَكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ... ﴿ [:]

“Peygamberin size verdiğini alın ve sizi nehyettiğinden de sakının.” (Haşr Suresi 7. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

ا فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِيحَ

أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿ [:]

“Rabbine yemin olsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlıklarda Seni hakem seçip, sonrada verdiğin hükme, içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan tamamıyla boyun eğmedikçe iman etmiş olamazlar.” (Nisa Suresi 65. ayet).

Gerçek kulluk şu iki şey olmadan tam manasıyla sabit olmaz, doğru olmaz,

Birincisi: Tam manasıyla Allah’ı sevmektir. Kulun Allah’a olan bu sevgisini Allah’ın sevdiği şeyleri kendi sevdiklerinin üstünde tutmasıyla olur.

İkincisi: Tam manasıyla Allah’a karşı emirlerine ve buyruklarına boyun eğmesi, kendini alçaltması ve yasakladığı şeylerden de kaçınmasıyla olur.

Kulluk tam bir sevgi ile, tam bir korku, ümit etme Allah’ın emirlerine huşu ile yaklaşma ve O’na zelil olmanın bileşkesidir. Kul yapmış olduğu kullukla Allah’ın sevgisini ve rızasını kazanır.

Allah kulun kendisine üzerine farz kıldığı ibadetler ile yaklaşmasını sever. Kul ne kadar fazla nafile ibadet yaparsa o kadar çok Allah’a yakınlaşır. Bu da Onun Allah’ın fazlı ve rahmeti ile Cennete girmesine sebep olur. Eksikliklerden münezze olan Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا اَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿ [:]

“Rabbinize yalvararak ve gizlice dua edin. (Çünkü) O aşırı gidenleri sevmez.” (Araf Suresi 55. ayet).

3)-Allah’ın Tevhidine, Birliğine Dair Deliller

Allah’ın birliğine şahitlik eden bir çok delil vardır. Kim dikkatle düşünür, aklını kullanırsa, Allah’ın uluhiyyetinde, rububiyetinde, isim ve sıfatlarında birliğine delalet eden bir çok delili görür, yakın olarak inanır.

İşte bu delillerden bazıları örnek olarak şunlardır:

a)- Kainatın bu denli büyüklüğü, ince yapısı, çeşitli mahlukatları, üzerinde yürüdüğü hatasız ince nizamı Allah’ın tekliğine birliğine delalet eder. Kim aklını kullanır, iyice düşünürse bu kanıya varır. Göklerin, yerin, güneşin,

ayın, İnsanların, bitkilerin ve cansız varlıkların yaratılışını düşünen kimse yakın olarak bir kamil yaratıcı olduğuna, isim ve sıfatlarında tam bir kemalata sahip olduğuna inanır. İbadetin sadece O'na yapılacağına, sadece O'nun bunu hakettiğine kanaat getirir.

Eksikliklerden beri olan Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيًا أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ
﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرَضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ
وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ [: -] .

“Yeryüzünde insanları sarsmaması için üzerinde sabit dağlar ve doğru yolu bulsunlar diye geniş yollar yarattık. Gökyüzünü (karışıklıklardan) korunan bir çatı yaptık. Böyle olduğu halde genede onlar (bu) delillerden yüz çevirirler, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı yaratan O'dur. Bunların her biri belli bir yörüngede yüzmektedir.” (Enbiya Suresi 31. ve 33. ayetler)

Ve şöyle buyurmuştur:

ا وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتَلَفُ الْأَسْنَتِكُمْ وَاللُّوْنِكُمْ إِنِّي فِي ذَلِكَ
لَأَيَّتٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٣٤﴾ [:]

“Göklerin ve yerin yaratılışı, farklı farklı lisanlarınızın ve renklerinizin oluşu O'nun varlığına delalet eder. Şüphesiz ki bunda bilenler için alınacak dersler vardır.” (Rum Suresi 22. ayet)

b)- Allah'ın peygamberlerini çeşitli şeriatlerle göndermesi, onları çeşitli mucizelerle desteklemesi, birliğine, tekliğine ve sadece O'na ibadet edilebileceğine birer delil teşkil eder. Yüce Allah'ın kulları üzerine indirdiği hükümler, yarattığı kulların neye ihtiyaçları olduğunu, neyin onlar için daha hayırlı olduğunu bilen bir rabbın varlığına, Ondan başkasının böyle hükümler koyamayacağına apaçık delalet eder.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ...
[:] ﴿٣٥﴾

“Muhakak ki Biz peygamberlerimizi apaçık delillerle gönderdik. İnsanların adaletle hareket etmeleri için onlarla birlikte Kitabı ve adalet ölçüsünü indirdik.” (Hadid Suresi 25 ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

ا قُلْ لِّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰى اَنْ يَّاتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا يَأْتُوْنَ بِمِثْلِهٖ
وَلَوْ كَانَتْ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيْرًا ﴿٨٨﴾ [:]

“(Ey Muhammed!) Deki: İnsanlar ve Cinler bu Kur’an’ın bir benzerini getirmek üzere bir araya gelseler, birbirlerine de yardım etseler. Onun bir benzerini yinede getiremezler.” (İsra Suresi 88 ayet).

c)- Allah’ın insanların kalplerini, Allah’ın birliğini kabul etmek üzere yarattığı Fıtrat O’nun varlığına, birliğine delalet eder. Fıtrat insan nefsinde tabi bir şekilde bulunan yaratana tanıma, hakikati ve doğruyu kabul etme üzere kulun kendi özbenliğinde bulunan bir duygu bütünlüğüdür. Sonradan kesbedilemez. Kişi kendisine bir zarar geldiği zaman kendini yaratan Allah’a dönme zorunluluğu hisseder. Bu şüphelerden, fıtratı bozan şeylerden korunmuş insanın halidir. Kul benliğinde Allah’ın uluhiyyetinde (ibadet çeşitlerinin hepsinin sadece O’na ait olması), isim ve sıfatlarında ve yapmış olduğu fiiliyatında birliğini ve tekliğini ikrar ve kabul eder. Peygamberimiz ile gönderilmiş olan kanun ve hükümlere itiraz etmeden boyun eğer. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا فَاَقِمُّوْا وُجُوْهَكُمْ لِلدِّيْنِ حَنِيفًا فِطْرَتِ اللّٰهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيْلَ لِمَا خَلَقَ اللّٰهُ
ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ وَلٰكِنْ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٠﴾ * مُنِيْبِيْنَ اِلَيْهِ وَاَتَّقُوْهُ وَاَقِيْمُوْا
الصَّلٰوةَ وَلَا تَكُوْنُوْا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٣١﴾ [:]

“(Ey Peygamber!) Yüzünü dosdoğru olarak (Allah’ın) dinine, Allah’ın insanları ona göre yarattığı fıtrata çevir. Allah’ın yaratmasında hiçbir değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu (bunu) bilmezler, farkında olmazlar. Hepiniz, toptan O’na yönelin. Ondan (Allah’tan) korkun ve namazı dosdoğru olarak kılın ve müşriklerden olmayın.” (Rum Suresi 30 ve 31. ayetler)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

))

[:]

“Her doğan çocuk (İslam) Fıtratı üzerine doğar. Anası ve babası onu ya yahudileştirir ya hıristiyanlaştırır ya da mecusileştirir. Nasıl dört ayaklı yırtıcı olmayan bir hayvan her şeyiyle sağlam, eksiksiz bir yavru doğursa siz o yavru da herhangi bir eksiklik kusur hisseder misiniz?” Dedikten sonra: Allah’ın insanları üzerine yarattığı fıtrat” ayetini okudu.” (Buhari rivayet etmiştir).

İMANIN İKİNCİ ŞARTI MELEKLERE İMAN

1)-Meleklerle İmanın Tarifi:

Meleklerin nurdan, Allah'ın emirlerine uymak üzere yaratıldıklarına, O'na isyan etmediklerine, emredildikleri her şeyi kayıtsız şartsız bir şekilde yerine getirdiklerine, Allah'ı gece gündüz, hiç bıkmadan tesbih ettiklerine, tam ve kesin bir şekilde inanmaktır.

Sayılarını Allah'tan başka hiç kimse bilemez. Allah onlara çeşitli görevler, sorumluluklar yüklemiştir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا ... وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ ... ﴿ [:]

“Gerçek iyilik; Allah'a, Ahiret Günü'ne, Meleklerle inanan kişinin iyiliğidir.” (Bakara Suresi 177. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

ا ... كُلُّ ءَامِنٍ بِاللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ ... ﴿ [:]

“Peygamber ve müminler, Rabbi tarafından peygamberlere indirilene iman ettiler. Onların hepsinde Allah'a, meleklerine, kitaplarına, resullerine (Peygamberlerine), iman ettiler.” (Bakara Suresi 185. ayet).

Meşhur Cibril hadisinde geçtiği üzere efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ile Cibril (Cebrail) arasında iman, islam ve ihsan hakkında bir konuşma geçmiş Cibril O'na: ”Bana imandan haber ver” demiş. Oda cevap olarak: “Allah'a, Meleklerine, Kitaplarına, Peygamberlerine, Ahiret Günü'ne, iyi ve kötü yönleri ile kadere inanmaktır” demiştir.

2)-Meleklerle İman Etmenin Hükümü Ve Dindeki Yeri

Meleklerle iman, imanın altı şartından ikincisidir. Kul meleklerle iman etmediği sürece imanı kabul olmaz, doğru olmaz. Bütün Müslümanlar meleklerle iman etmenin vacipliği hakkında ittifak etmişlerdir. Onların varlığını ya da Allah'ın zikrettiği bir kısmının varlığını inkar eden, Kitap, Sünnet ve müslümanların icmasına muhalefet etmiş olur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا
[:] ﴿ ۱۶ ﴾

“Kim Allah’ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberle-rini ve Ahiret Günü’nü inkar ederse, muhakkak ki doğru yoldan uzaklaşmış, sapıtmış olur.” (Nisa Suresi 136. Ayet).

3)-Meleklerle Nasıl İman Edilir

Meleklerle, genel ve tafsilatlı olarak iman edilir.

Birincisi: Genel (mücmel) İman: Varlıklarına, Allah’ın yarattığı canlılardan olduklarına, Allah’ın onları kendisine ibadet etmeleri için yarattığına gerçekten var olduklarına inanmakla, kabul etmekle olur. Onları göremememiz olmadıkları manasına gelmez. Kainatta o kadar küçük Bizim göremediğimiz bir çok mahlukatın var olduğu halde Bizim göremememiz gerçekten var olmadıkları manasına gelmediği gibi. Melekleri de göremememiz var olmadıkları manasına gelmez.

Peygamber efendimiz Cibril’i iki defa gerçek suretinde görmüş, sahabelerde melekleri insan suretinde görmüşlerdir.

İmam Ahmed’in Abdullah bin Mesud’dan rivayet ettiği bir hadiste Abdullah bin Mesud şöyle buyurmuştur:

“Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Cibril’i altı yüz kanadının her biri ufuğu örtecek kadar olduğu şekilde, gerçek suretinde görmüştür.”

İmam Müslim’in rivayet ettiği meşhur Cibril hadisinde, Cibril’in bembeyaz elbiseleri ve simsiyah saçı olan, üzerinde yolculuk belirtisi olmayan, sahabelerden kimsenin tanımadığı bir adam görüntüsünde geldiği sabit olmuştur.

İkincisi: Mufassal (tafsilatlı) İman: Onlar (melekler) hak ettikleri, laik oldukları yerlere koyulur. (Haklarında aşırıya gidilmez, dereceleri alçaltılmaz). Onlar Allah’ın emirlerini tam manası ile yerine getiren kullardır. Allah onları kendisine yaklaştırmış derecelerini artırmış ve onlara ikram etmiştir. Onların kimileri vahyin elçileridir. Allah’ın onlara verdiği gücün dışında hiçbir şeye güç yetiremezler. Bununla beraber Allah’ın izni olmaksızın ne kendilerine ne de başkalarına bir fayda ya da zarar vermezler. Bu sebepten ibadet çeşitlerinden herhangi biri ile onlara ibadet edilemez. Hıristiyanların zannettiği gibi Ruhul Kudus’e (Cebrail’e) ve diğer meleklerle rububiyetle alakalı herhangi bir sıfat verilemez.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

۱ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُۥٓ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُۥ بِالْقَوْلِ
وَهُمْ بِأَمْرِهِۦ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ [:]

“Rahman çocuk edindi dediler. Allah bundan munezzehtir. Bilakis onlar ikram edilmiş kullardır. Sözleriyle O’nun (Allah’ın sözünün) önüne geçmezler, ve yalnız O’nun emri ile amel ederler.” (Enbiya Suresi 26, 27. ayetler).

Ve şöyle buyurmuştur:

۱ ... لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾ [:]

“Allah’a vermiş olduğu emirlerinde isyan etmezler ve kendilerine emredilen şeyleri kayıtsız şartsız yerine getirirler.” (Tahrim Suresi 6. ayet).

Meleklerle iman hususunda verilen bu bilgilerin, her müslüman kadın ve erkek için öğrenilmesi vaciptir, gereklidir. Ve bu bilgiler onlar için yeterlidir. Bu konuda cahillik özür olarak kabul edilemez.

Tafsilatı ile Meleklerle İman şü Hususları İçine Alır:

Birinci Olarak: Yaratıldıkları Maddeyi

Yüce Allah melekleri nurdan, aynı cinleri ateşten insanları çamurdan yarattığı gibi yaratmıştır. Meleklerin yaratılışları insanın. Adem’in yaratılışından önce olmuştur. Bir hadiste şöyle gelmiştir:

[ ] (( ))

“Melekler nurdan, cinler dumansız ateşten ve Adem ise size vasf edilmiş şeyden (çamurdan) yaratılmıştır.” (Müslim rivayet etmiştir)

İkinci Olarak: Meleklerin Sayılarını

Melekler sayılmayacak kadar çoklardır. Adetlerini yalnız Allah bilir. Gök yüzünde dört parmak genişliğindeki her yerde muhakkak bir melek ya secde halinde ya da ayakta hazır bekler vaziyettedir. Öyle ki yedinci semada bulunan Beytul Mamur’a (Kabe hizasında meleklerin ziyaret ettiği kutsal bir ev) her gün yetmiş bin melek girer de sayılarının çokluğundan tekrardan geri sıra onlara gelip de Beytul Mamur’a giremezler. Kıyamet günü Cehennem’in yetmiş bin tane yularını, yetmiş bin melek tutup sürükleyerek getirirler.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

۱ ... وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ... ﴿٣١﴾ [:]

“Rabbinin askerlerini Ondan başka hiç kimse bilemez.” (Müddessir Suresi 31. ayet).

Bir hadiste de Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur.

..(( ))

“Gökyüzü inledi, inlemek Onun hakkı idi. Çünkü bir ayak genişliğin deki her yerde muhakkak bir melek ya secde ya rüku eder bir haldedir. Beytul Mamur hakkında ise şöyle buyurmuştur:

.[ ] (( ))

“O’na (Beytul Mamur’a) her gün yetmişbin melek girerde bir daha O’na geri dönemezler.” (Buhari ve Müslim rivayet etmiştir)

Ve şöyle buyurmuştur:

[ ] (( ))

“O gün Cehennem getirilir ve Onun yetmiş bin yuları vardır. Her bir yularını yetmiş bin melek tutar.” (Müslim rivayet etmiştir.)

Burada meleklerin sayılarının çokluğu, büyüklüğü ortaya çıkar. Cehennemi sürükleyenlerin sayısı dörtmilyon dokuzyüzbin olursa, kalan diğer meleklerin sayısı kim bilir ne kadardır. Onları yaratan, yöneten ve sayılarını bilen Allah bütün eksikliklerden münezzehtir, beridir.

Üçüncü Olarak: Meleklerin İsimleri

Allah’ın Bize Kur’an’ın da, Peygamberinin ise Sünnet’inde Bize bildirdiği meleklerin isimlerine iman etmek vaciptir, (farzdır). En büyükleri dört tanedir:

1-Cibril: Cebrail olarakta isimlenir. O kalplerin hayat kaynağı olan vahyi peygamberlere indiren Ruhul Kudüs’tür.

2-Mikail: Mikal olarakta isimlenir. Yeryüzünün hayat kaynağı olan yağmuru Allah’ın istediği yere yağdırmakla görevlidir.

3-İsrafil: İnsan bedenlerinin hayat kaynağı olan dünya hayatının bitip Ahiret hayatının başlangıcını bildiren Sura üflemele görevlidir.

4-Ölüm Meleği: Azrail olarakta bilinir. İnsanın hayat kaynağı olan Ruhunu insandan çekip alarak ölmesini sağlar.

Dördüncü olarak: Meleklerin Sıfatları

Melekler gerçekten var olan, yaratılışlarıyla ve şahsiyetleriyle alakalı sıfatları bulunan varlıklardır.

Meleklerin bazı sıfatları şunlardır:

a-Büyük cisimleri ve azametli bir yaratılışları vardır. Allah onlara göklerde ve yeryüzünde yüklemiş olduğu büyük sorumluluklarına binaen çok büyük ve güçlü bir şekilde yaratmıştır.

b-Allah onları ikişer, üçer ve dörder kanatlı olmak üzere yaratmıştır. Kanat sayısında Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Cibril’i gerçek görüntüsünde altıyüz kanadı ile ufuğu kapattığın da gördüğü gibi fazlalık olabilir: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَاعِلِ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا اُولٰٓئِحِ اَجْنِحَٰتٍ مِّثْنٰی وَثَلٰثَ
وَرُبْعٍ يَزِيْدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَآءُ... ﴿ [:]

“Hamd, gökleri ve yeri yoktan var eden, melekleri ikişer üçer, dörder kanatlı elçiler yapan yaratmada dilediği kadar da artıran Allah’a mahsustur.” (Fatır Suresi 7. ayet).

c-Allah onlar ile konuşmuş, onlarda Allah ile Adem’le ve diğer Peygamberlerle konuşmuşlardır. Akıl ve kalp sahipleridirler.

d- Allah onlara kendi suretleri dışında, beşerden erkek suretlerine geçebilmeleri özelliği, kudreti vermiştir. Bu müşriklerin melekleri Allah’ın kızları zannetmelerine bir cevaptır. Onların insan şekline nasıl girdiklerini Biz bilmiyoruz. Fakat onlar insan şekline en ince ayrıntıları ile girebilmektedirler. Öylece insandan ayırt edilmeleri zorlaşır.

e- Melekler ölüm Meleği de dahil olmak üzere toptan kıyamet günü öleceklerdir. Sonradan Allah onlara vermiş olduğu görevleri yerine getirebilmeleri için tekrardan diriltecektir.

f- Melekler Allah’a namaz, tesbih, dua, rüku, secde, korkma, sevme gibi çeşitli ibadetlerde bulunurlar.

Meleklerin yaptıkları ibadetlerin bazı özellikleri:

- 1-Yorulmadan, dinlenmeden sürekli bir şekilde ibadet ederler.
- 2- Yaptıkları ibadetleri sadece Allah için yaparlar.
- 3- Günahattan ve isyandan masum oldukları için sürekli taatte bulunur, masiyetten de kaçınırlar.
- 4- Allah’a çokça ibadetlerinin yanında tevazu gösterirler.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِيسَّبِحُوْنَ اَللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُوْنَ ﴿ [:]

“Bıkmadan dinlenmeden gece ve gündüz Allah’ı tesbih ederler”, (Enbiya Suresi 20 ayet).

Beşinci Olarak: Meleklerin Vazifeleri

Melekler Allah’ın kendilerine verdiği görevleri yerine getirirler. Onların bazıları şunlardır:

- 1- Allah’ın arşını (tahtını) taşıyan melekler.
- 2-Vahyi peygamberlere getirmekle görevli melek.
- 3- Cennet ve Cehennem bekçileri.
- 4-Bulutlar, yağmurlar ve bitkilerden sorumlu melekler.
- 5- Dağlardan sorumlu melekler.
- 6- Sura üflemeyle görevli melek.
- 7-Adem oğullarının yaptıklarını yazmakla görevli melekler.
- 8-Adem oğlunu korumakla görevli melekler. Allah’ın takdiri geldiğinde kulu yalnız bırakırlar ve Allah’ın takdiri gerçekleşir.

9-İnsana hayır dua eden devamlı onunla beraber olan melekler.

10- Rahimdeki nutfeden (insanın ilk evrelerinden olan et parçası) sorumlu melekler. Bunlar ruhun üflenmesi, rızkının, iyimi yoksa kötümü olacağı yazılmasından sorumludurlar.

11-Ölüm esnasında Adem oğullarının ruhlarını almakla sorumlu melekler.

12- Kabirlerinde insanlara soru sorma, buna binaende nimetler ya da azaplar sunmakla sorumlu melekler.

13- Peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) ümmetinin selamını götürmekle sorumlu melekler.

Bu sebepten dolayı müslüman kişinin Peygambere selam vermek için (Medine'ye) yolculuğa çıkmasına hiç gerek yoktur. Nerde olursa olsun Peygambere salat ve selam getirmesi yeterlidir. Melekler selamını peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) ulaştırırlar. Peygamberimizin mescidine sadece içinde namaz kılmak için yolculuk edilebilir.

Meleklerin daha böyle bir çok vazifeleri vardır. Bu görevleri hakkında şu deliller gelmiştir:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ نُوَامِنُوا... ﴿ [:]

“(Allah’ın) arşının (tahtını) taşıyanlar ve çevresinde bulunanlar, Rablerini hamd ve tesbih ederler. Ve iman edenler için mağfired dilerler.” (Ğafir Suresi 7. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

ا قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَاِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ... ﴿ [:]

“(Ey Muhammed! Onlara) deki: Kim Cebrail’e düşman olursa (bilsin ki) Muhakkak O Allah’ın izni ile Senin kalbine (Kur’an’ı) indirmiştir.” (Bakara Suresi 97. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

ا... وَلَوْ تَرَىٰٓ اِذِ الظّٰلِمُوْنَ فِيْ غَمْرٰتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوْا اَيْدِيْهِمْ
اَخْرَجُوْا اَنْفُسَكُمْ... ﴿ [:]

“Zalimler ölüm sekeratında Melekler (onlara) doğru ellerini uzatıp, haydi nefislerinizi çıkartın dedikleri. . . . andaki hallerini bir görseydin.” (Enam Suresi 93. ayet)

Altıncı Olarak: Meleklerin Adem Oğulları Üzerindeki Hakları

- a- Onlara inanmaları iman etmeleri.
- b- Onları sevip yüceltmeleri ve faziletlerinden bahsetmeleri.
- c- Onlara sövmeyi, Onlarla dalga geçmeyi ve onları aşağılamayı haram görmeleri ve yasaklamaları,

d- Meleklerin hoşlanmadığı şeylerden uzak durmaları gerekir. Çünkü Adem oğluna eza veren her şey onlarada eza verir.

4) Meleklerle İman Etmenin Semereleri Ve Sonuçları:

1-Sağlam bir imana kavuşulur.

2-Yaratıcılarının kuvvetine, gücüne ve büyüklüğüne şahit olunur. Çünkü Yaratanın büyüklüğüne delalet eder.

3-Onların sıfatlarını hallerini ve görevlerini bilmekle müslümanın kalbindeki iman artar.

4-Allah'ın meleklerini, kullarının Dünya yaşantısında sabitleştirmesi, ayaklarını din üzere yere sağlam basması için kullanmasıyla müslüman kişi güven ve rahatlık hisseder.

5-En güzel bir şekilde yaptıkları ibadetler ve müslümanların bağışlanmaları için ettikleri dualar yüzünden onlara muhabbet ve sevgi duyulur.

6-Kötü ameller ve günahlara karşı bir buğuz meydana gelir.

7-Allah'a kullarına olan alakasından dolayı şükür edilir. Çünkü Allah onları korumaları, amelleri yazmaları ve diğer bütün işleri için melekleri görevlendirmiştir.

İMANIN ÜÇÜNCÜ ŞARTI KİTAPLARA İMAN

Kitaplara inanmak, imanın şartlarının üçüncüsüdür. Muhakkak ki Allah’u Teala peygamberlerini apaçık delillerle göndermiş ve onlara insanlara rahmet ve hidayet edici, Dünya ve Ahiret mutluluklarını sağlayan kitaplar indirmiştir. Bu kitaplar insanların dünya hayatında üzerinde üzerinde gidecekleri bir yol, ihtilaf ettikleri hususlarda başvuracakları, aralarında hükmedecek kaynaklardır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلْقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَاَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ...
[:] ﴿

“Muhakkak ki Biz peygamberlerimizi apaçık delillerle gönderdik. İnsanların adaletle hareket etmeleri için, onlarla birlikte kitabı ve adalet ölçüsünü indirdik.” (Hadid Suresi 25. ayet).

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِذَا كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً فَبَعَثَ اللهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَاَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ
بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اَخْتَلَفُوا فِيهِ ﴿ [:]

“İnsanlar tek bir ümmetti. (Daha sonra aralarına şirk girip parçalanınca) Allah (onlara) müjdeleyen ve korkutan peygamberler göndermiş. O peygamberlerle birlikte, insanların ihtilaf ettikleri hususlarda aralarında hükmetmesi için hak olan kitabı da indirmiştir.” (Bakara Suresi 213. ayet)

1)-Kitaplara İmanın Gerçekleştirilmesi

Kitaplara edilecek gerçek iman, Allah’ın bu kitapları peygamberlerine indirdiğini tasdik etmektir. Bu kitaplar O’nun kelimeleridir. Onlar hidayet ve nur kaynaklarıdır. İçlerinde bulunan her şey hakikattir, doğrudur ve kesinlikle adalettir. O kitaplara tabi olmak, onların gerektirdiği gibi amel etmek vaciptir. (Kur’an indikten sonra vacip olan Kur’an’a tabi olmaktır). Allah’tan başka kimse bu kitapların sayısını bilmez.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... وَكَلَّمَ اللهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿ [:]

“Allah Musa ile (gerçekten söz ile, harfler ile) konuştu.” (Nisa Suresi 164. ayet).

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِنَّ اَحَدًا مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ اَسْتَجَارَكَ فَاَجْرُهُ حَتّٰى يَسْمَعَ كَلِمَ اللّٰهِ ... ﴿١٠٠﴾]
: [

“Eğer müşriklerden birisi Senden himaye, (sığınma) talep ederse, onu himaye et ki Allah’ın kelamını işitsin” (Tevbe Suresi 6. ayet).

2)-Kitaplara İman Etmenin Hükümü

Allah’ın peygamberlerine indirdiği kitapların hepsine inanmak vaciptir. Muhakkak ki Allah bu kitaplarda geçen şeylerin hepsini gerçekten söylemiştir. Bu kitaplar Allah’ın katından indirilmiştir, mahluk yani yaratılmış değildir. Kim bu kitapları ya da bu kitapların bir kısmını ya da bu kitaplardan birinin bazı kısımlarını inkar ederse kafir olur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَيُّهَا الَّذِيْنَ وَاٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَاَلْكِتٰبِ الَّذِي نَزَّلَ عَلٰى رَسُوْلِهِ وَاَلْكِتٰبِ
الَّذِيْ اُنزِلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهِ وَكِتٰبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَقَدْ ضَلَّ
ضَلٰلًا بَعِيْدًا ﴿١٣٦﴾] : [

“Ey iman edenler ; Allah’a, Peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği Kitaba iman edin. Kim Allah’ı, Meleklerini, kitaplarını, Peygamberlerini, ve Ahiret Gününü inkar ederse doğru yoldan sapmış, uzaklaşmış olur (dinden çıkar).” (Nisa Suresi 136. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

اَوْهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ فَاتَّبِعُوْهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿١٥٥﴾] : [

“İşte bu (Kur’an) Bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. O’na uyun ve Allah’tan korkun. Umulur ki merhamet olunursunuz.” (Enam Suresi 155. ayet)

3)-Kitaplara Olan İhtiyaç ve İndirilmelerinin Hikmeti

Birincisi: İnsanların dinlerini öğrenmeleri için peygambere indirilmiş bir kaynaktır.

İkincisi: İnsanların aralarında çıkan ihtilaflarda başvuracakları peygambere indirilmiş adil bir hakim olması içindir.

Üçüncüsü: Peygamber efendimizin davetinde olduğu gibi, peygamberin vefatından sonra, zaman ve mekan kavramı, Onun ölümünden uzak olsada, dinin korunması görevini üstlenmesi içindir.

Dördüncüsü: Bu kitaplar Allah'ın kulları üzerine hüccetini ikame etmiş olması içindir. Kullar bu kitaplardan sonra, bu kitaplara muhalefet edemezler. Bu kitaptaki emirlerin dışına çıkamazlar.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَكَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِيْنَ وَمُنذِرِيْنَ وَاَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتٰبَ
بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِىْمَا اَخْتَلَفُوْا فِيْهِ ... ﴿ [:]

“İnsanlar tek bir ümmetti (daha sonra aralarına şirk girip parçalanınca) Allah, (onlara) müjdeleyen ve korkutan peygamberler göndermiş, onlarla birlikte, insanların ihtilaf ettikleri hususlarda aralarında hükmetmesi için hak olan kitabı da indirmiştir.” (Bakara Suresi 213 ayet).

4)-Kitaplara İman Ediliş Şekli

Kitaplara genel ve tafsilatlı olarak iman edilir.

Birincisi Genel iman: Allah'ın peygamberlerine kitaplar indirdiğine inanmaktır.

İkincisi Tafsilatlı iman: Allah'ın Kur'an'da ismini zikrettiği kitaplara inanmak, iman etmektir. O kitaplar, Kur'an, Tevrat, İncil, Zebur'dur. Ve bunun içine İbrahim ve Musa (aleyhimassalam) 'a indirilen sayfeler de girer. Allah'tan başka hiçbir kimsenin adlarını bilmediği peygamberlere ve Onlara indirilen (sayıların bilmediğimiz) kitapların tamamına inanılmasıdır.

Bu kitapların hepsi Allah'ın tevhidini, Onu yapılacak ibadetlerde birlemeyi ve salih ameller işlemeyi emretmek, yeryüzünde fesat çıkarmayı ve Allah'a şirk koşmayı yasaklamak için indirilmiştir. Bu kitapların şeriatleri ve hükümleri farklı olsa da bütün peygamberlerin daveti birdir. Oda tevhide davettir.

Kitaplara iman, onların önceki peygamberlere indirildiğini kabul etmekle, Kur'an'ı Kerim'e iman ise Onu (Kur'an'ı) kabul etmek ve içindekileri uygulamakla olur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اٰوَامِنَ الرَّسُوْلُ بِمَا اُنزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهِ ۚ وَالْمُؤْمِنُوْنَ كُلُّ اٰوَامِنَ بِاللّٰهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِ ۚ وَكُتُبِهِ ۚ
وَرُسُلِهِ ۚ... ﴿ [:]

‘Peygamber ve müminler, Rabbi tarafından peygambere indirilene iman etmişlerdir. Onların hepsi de Allah’a, Meleklerle, Kitaplarına ve Peygamberlerine iman etmiş, Allah’ın Peygamberlerinin hiçbirini diğerlerinden ayırt etmeyiz demişlerdir.’ (Bakara Suresi 285. ayet) :

Ve şöyle buyurmuştur:

اٰتَّبِعُوْا مَا اُنزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوْا مِنْ دُوْنِهٖ اَوْلِيَآءَ... ﴿ [:]

‘Rabbinizden size indirilene (bu kitaba) uyun. O’nun dışında dostlar edinip de onlara uymayın.’ (Araf Suresi 3 ayet).

Kur’an, bazı özellikleriyle geçmiş kitaplardan daha üstün olmuştur. Bu özelliklerden bazıları şunlardır:

1- İlmi, kozmolojik (kevni) gerçeklerle Kur’an, mana ve lafız yönüyle mucizedir, acze düşürücüdür.

2- Peygamberimiz (aleyhisalatu ves-selam)’ın peygamberliğiyle, peygamberlik halkasının son bulduğu gibi, Kur’an’da semavi kitapların sonuncusudur. Artık bundan sonra başka bir kitap gelmeyecektir.

3- Önceki kitapların değiştirilmesine ve tahrif edilmesine karşın, Kur’an Allah’ın korumasıyla bozulmaya ve değiştirilmeye uğramayacaktır.

4- O, geçmiş kitapların hepsini kontrolü altına almıştır.

5- Kendisinden önce gelen bütün kitapların hükmünü kaldırmıştır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اٰمَآ كَانَ حٰدِثًا يُفْتَرٰى وَلٰكِن تَصٰدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيْلَ كُلِّ شَيْءٍ ۙ وَهُدًى
وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُوْنَ ﴿ [:]

‘(Bu kıssalar) uydurulmuş bir söz değildir. Fakat kendilerinden öncekilerin tasdiki ve her şeyin açıklamasıdır. İman eden bir kavim için hidayet ve rahmettir.’ (Yusuf Suresi 111. ayet)

5)-Önceki Kitaplarda Geçen Haberlerin Kabulü

Yakin olarak biliriz ki, önceki kitaplarda geçen, Allah’ın peygamberlerine vahyettiği haberler doğrudur, hakikattir, içlerinde şüphe yoktur. Bu, Ehli Kitabın (Yahudi ve Hıristiyanlar) şu anda ellerinde bulunan değiştirilmiş, tahrif edilmiş kitaplarını kabul edeceğimiz anlamına gelmez.

Çünkü artık bu kitaplar Allah'ın peygamberleri üzerine indirdiği esaslar ve asıllar üzerine değildir.

Bu kitaplar hakkında yakın olarak bildiğimiz, Allah'ın Bize bildirdiği (Necm Suresi 36. -42. ayetlerinde geçen) “Hiçbir günahkar başkasının günahını çekemez, insan için ancak çalıştığı kadarı vardır. Çalışmasının karşılığını mutlaka görecektir. Sonra bu karşılığı ona eksiksiz olarak verilecektir.” (Bu ayetler önceki kitaplarda Kur'an'ın haber verdiği üzere vardır.).

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَمْ لَمْ يُنَبِّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَاِبْرٰهِيْمَ الَّذِي وُقِّيَ ﴿٣٧﴾ اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ
اٰخْرٰى ﴿٣٨﴾ وَاَنْ لِّيْسَ لِلْاِنْسٰنِ اِلَّا مَا سَعٰى ﴿٣٩﴾ وَاَنْ سَعِيْهُ سَوْفَ يَرٰى ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزٰىهُ
الْجِزَاوُ الْاَوْفٰى ﴿٤١﴾ ﴿ [- :]

“Yoksa Musa'nın ve Allah'a verdiği sözü tutan (yerine getiren) İbrahim'in Sahifelerinde olan şu hususlar kendisine bildirilmedi mi? Hiçbir günahkar başkasının günahını yüklenmez. İnsan için ancak çalıştığı kadarı vardır. Çalışması mutlaka görülecektir. Sonrada karşılığı ona eksiksiz olarak verilecektir.” (Necm Suresi 36. -41. ayetler).

Ve Allah şöyle buyurmuştur:

اَبَلْ تُؤْتِرُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْاٰخِرَةَ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿١٧﴾ اِنَّ هٰذَا لَفِي الصُّحُفِ
الْاُولٰى ﴿١٨﴾ صُحُفِ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوسٰى ﴿١٩﴾ ﴿ [- :]

“Fakat siz bu dünya hayatını üstün tutuyorsunuz. Oysa Ahiret (hayatı) daha hayırlı ve daha kalıcıdır. Bütün bunlar ilk sahifelerde, İbrahim ve Musa'nın Sahifelerin de yazılıdır. (A'la Suresi 16. -19. ayetler).

Önceki Kitaplarda geçen haberlerin kabulündeki hükümler:

Kur'an'da geçenlerle ibadette bulunmamız gerekir. Önceki kitaplarda geçen haberlere bakarız; Eğer Bizim şeriatimize (Dini hükümlere) muhalefet ediyorsa onlarla amel etmeyiz. Onlarla amel etmeyişimizin sebebi onların batıl olduğundan değil, kendi zamanlarında amel edilmiş olsalar dahi, Kur'an'ın onların hükümlerini kaldırmasından dolayıdır. Ve bizim şeriatımız onun doğruluğuna işaret ederse, bu sebepten dolayı onunla amel ederiz.

6)-Kur'an Ve Sünnet'te İsimleri Geçen Semavi Kitaplar

1- Kur'an-ı Kerim:

Yüce Allah'ın son peygamberi Hz. Muhammed'e (sallallahu aleyhi ve sellem) indirdiği kitabıdır. O indirilen gönderilen son (kelam) kitaptır. Yüce Allah, Onun korunmasını kendi üzerine almış, bozulma ve değiştirilmeden (tahrifattan) uzak tutmuş, kendisinden önce gelen kitapların hükmünü kaldırmıştır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهُ لَحٰفِظُوْنَ ﴿١﴾ [:]

“Muhakkak ki Kur’an’ı Biz indirdik ve Onu koruyacak olan da biziz.”
(Hicr Suresi 9. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

اَوَاْنَزَّلْنَا اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتٰبِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ
فَاَحْكُم بَيْنَهُمْ بِمَا اَنْزَلَ اللهُ... ﴿٤٨﴾ [:]

“ (Ey Muhammed) Sana da kendinden önceki kitabı tasdik edici ve ona şahit olmak üzere hak ile Kur’an’ı indirdik. O halde (kitap ehli) arasında Allah’ın indirdiği (bu) kitap ile hükmet.” (Maide Suresi 48. ayet).

2- Tevrat:

Allah’ın Musa (aleyhisselam)’ a indirdiği hidayet ve nur kaynağı olan İsrail oğullarının peygamberlerinin ve din adamlarının kendisiyle hükmettiği bir kitaptır. İman edilmesi vacip olan Tevrat Allah’ın Musa (aleyhisselam)’a indirdiği Tevrat’tır. Bugün yahudilerin elinde bulunan bozulmuş ve değiştirilmiş Tevrat değildir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِنَّا اَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيْهَا هُدًى وَنُورٌ يَّحْكُمُ بِهَا التَّيْبُوْتِ الَّذِيْنَ اَسْلَمُوْا لِلَّذِيْنَ هَادُوْا
وَالرَّبَّيْنِيْوْنَ وَاْلَاَحْبَارُ بِمَا اسْتَحْفِظُوْا مِنْ كِتٰبِ اللهِ... ﴿٤٤﴾ [:]

“İçinde doğruya rehberlik eden ve nur bulunan Tevrat’ı elbette biz indirdik. Kendilerini Allah’a teslim etmiş peygamberler Onunla Yahudilere hükmederler idi. Allah’ın Kitabını korumaları kendilerinden istenen, zahidler ve din adamları da O kitaba göre hüküm veriyorlardı.” (Maide Suresi 44. ayet).

3- İncil:

Allah’ın, İsa (aleyhisselam)’a kendinden önceki semavi kitapları doğrulayıcı olarak indirdiği kitaptır. İman etmenin vacip olduğu İncil; Allah’ın İsa (aleyhisselam)’a indirdiği doğru esaslar üzere olan kitaptır. Yoksa bugün ki Hıristiyanların elinde bulunan bozulmaya ve değiştirilmeye uğramış İncil’ler değildir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَوْقَفَيْنَا عَلٰى فَاَوْتَرِهِمْ بَعِيْسَى اَبْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَاَوْتَيْنٰهُ
الْاِنْجِيْلَ فِيْهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِيْنَ
﴿٥٤﴾ [:]

“Onların izleri üzere gitmesi için, arkadan önceden gönderilmiş olan Tevrat’ı tasdik edici olarak Meryem oğlu İsa’yı göndermiş, Ona da hem kendinden önceki Tevrat’ı tasdik etmesi, hem de Allah’tan korkanlara hidayet ve öğüt olması için; içinde hidayet ve nur bulunan İncil’i vermiştik.” (Maide Suresi 46. ayet)

Tevrat ve İncil’de peygamber efendimizin (aleyhissalatu vesselam) (risaleti) peygamberliği müjdeleniyordu.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْاُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ
وَالْاِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ
الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ اَصْرَهُمْ وَالْاَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ... ﴿ [:]

“İşte bunlar yanlarındaki Tevrat ve İncil’de yazılı olarak buldukları ümmi peygambere (okuma yazma bilmeyen) resule tabi olanlardır. (O peygamber) onlara iyiliği emreder ve kötülüklerden onları sakındırır. Onlara iyi ve temiz olan şeyleri helal, kötü ve pis olan şeyleri de haram kılar. Üzerlerindeki ağırlıkları ve zincirleri kaldırıp atar.” (Araf Suresi 157. ayet).

4- Zebur:

Yüce Allah’ın Davud (aleyhissalam)’a indirdiği kitaptır. İman etmenin vacip oluşu, Zebur Allah’ın Davud (aleyhissalam)’a indirdiği, bozulmaya uğramamış, değiştirilmemiş, yahudilerin zarar vermediği kitaptır.

Yüce Allah şöyle buyuruyor:

ا... وَوَاتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿ ﴿ [:]

“Davud'a Zebur'u vermiştik” (Nisa Suresi 163. ayet).

5- İbrahim ve Musa (aleyhimassalam)’ın Sahifeleri:

Allah’ın İbrahim ve Musa (aleyhimassalam)’a verdiği, kaybolmuş olan haklarında Kur’an ve Sünnet’te geçen bilgilerden başka bir bilgi bulunmayan sahifelerdir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَاِبْرٰهِيْمَ الَّذِي وُفِّيَ ﴿٣٧﴾ اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ
اٰخَرٰى ﴿٣٨﴾ وَاَنْ لِّيْسَ لِلْاِنْسٰنِ اِلَّا مَا سَعٰى ﴿٣٩﴾ وَاَنْ سَعِيْهٖ سَوْفَ يَرٰى ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزٰىهٗ
اَلْجَزَآءَ الْاَوْفٰى ﴿٤١﴾ ﴿ - :]

“Yoksa Musa ve Allah’a verdiği sözü tutan (yerine getiren) İbrahim’in Sahifelerinde olan şu hususlar kendisine bildirilmedi mi? Hiçbir günahkar başkasının günahını yüklenmez. İnsan için ancak çalıştığı kadarı vardır. Çalışması mutlaka görülecektir. Sonrada karşılığı ona eksiksiz olarak verilecektir.” (Necm Suresi 36. -41. ayetler)

Ve yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَبَلْ تُؤْتِرُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿١٧﴾ اِنَّ هٰذَا لَفِي الصُّحُفِ
اَلْاُولٰى ﴿١٨﴾ صُحُفِ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوسٰى ﴿١٩﴾ ﴿ - :]

“Kötülüklerden temizlenen, Rabbinin Adını zikreden ve namazı kılan mutlaka kurtulacaktır. Fakat siz dünya hayatını üstün tutuyorsunuz. Oysa Ahiret (hayatı) daha hayırlı ve daha kalıcıdır. Bütün bunlar ilk sahifelerde İbrahim ve Musa’nın sahifelerinde yazılıdır.” (Ala Suresi 14. - 19. ayetler).

İMANIN DÖRDÜNCÜ ŞARTI PEYGAMBERLERE İMAN

1)-Peygamberlere İman Etmek

İmanın şartlarından biridir. Kulun İmanı Peygamberlere iman etmedikçe geçerli olmaz. Allah risaletini (indirdiği dinleri) tebliğ etmeleri için, insanlar arasından seçip ayırdığı elçiler olduğuna inanılması gerekir. Kim onlara tabi olursa hidayete, doğru yola erişir ve kim onlara asi olur, kabul etmezse doğruluktan ayrılır, aşırılığa gider. Onlar apaçık bir tebliğ ile Allah'ın kendileri üzerine indirdiklerini insanlığa açıklamışlardır. Kendilerine emanet edilen dini hükümleri, emanet sahibi olan insanlığa teslim etmişler ve o insanlığa nasihatta bulunmuşlardır. Allah'ın dini doğrultusunda küfürle savaşmışlar, Allah'ın indirmiş olduğu dini yaymaya, hükümlerini tatbik etmeye çalışmışlardır.

Bununla beraber Allah'ın insanlığa göndermiş olduğu hüccetini insanlığa ortaya koyabilecekleri bir mazaret kalmaması için ikame etmişler bu hüccette herhangi bir değiştirmeye (tağyire) gitmemişler, dini bir görevi, gerekliliği gizlememişlerdir. Allah'ın Bize isimlerini bildirdiği ve bildirmediği bütün peygamberlere iman eder, Onlara inanırız, Her peygamber kendisinden sonra gelecek olanı, müjdelemiş, sonra gelense kendisinden önce geleni doğrulamıştır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اقُولُوا نُوَامِنُكَ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾ [:]

“(Ey Müslümanlar! Siz de) deyin ki: Biz Allah’a, bize indirilene, İbrahim’e, İshak’a, Yakub’a ve torunlarına indirilenle, Musa’ya, İsa’ya ve bütün peygamberlere Rableri (Allah) tarafından verilenlere iman ettik. Onların (Peygamberlerin) hiçbirisini diğerlerinden ayırt etmeyiz. Ve biz Allah’a teslim olanlarız.” (Bakara Suresi 136. ayet)

Kim bir peygamberi yalanlarsa, onu doğrulayan diğer peygamberi yalanlamış olur. Ve kim o yalanlanan peygambere asi olur, kabul etmezse, kendisine itaat etmeyi emreden diğer peygambere de asi olmuş olur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur :

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ
نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾ [:]

“Allah ve Peygamberlerini inkar edenler, Allah ve Peygamberlerinin arasını açmayı isteyenler, bazılarını inanır, bazılarını inkar ederiz diyorlar. (İman ile küfür arasında) bir yol tutmak isteyenler, işte gerçekten kafir olanlar onlardır. Ve Biz (böyle) kafirler için, zelil edici, aşağılayıcı bir azap hazırladık.” (Nisa Suresi 150. -151. ayetler)

2)- Gerçek Peygamberlik

Peygamberlik yaratıcının şeriatını, kanunlarını, koyduğu hükümleri yaratılana tebliğ etmek için kullandığı vasıta, araçtır. Yüce Allah kullarından dilediğine onu verir. Kulları arasından dilediğini bu iş için seçer. Allah’tan gayri kimse bu konuda söz hakkına sahip değildir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ [:]

“Allah melekler ve insanlar arasından elçiler seçer. Muhakkak ki Allah çokça ve her şeyi duyan ve görendir.” (Hac Suresi 75. ayet).

Peygamberlik Allah tarafından verilir. Kulun çokça ibadet ve taat yapması ile elde edilemez. Peygamberlik, peygamber olan kişinin isteğine ya da seçimine bağlı değildir. Allah kulları arasından peygamberini seçer ve onu dini tebliğle görevlendirir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

... اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ [:]

“Allah (kulları arasından) dilediğini kendisine seçer, kendisine doğru yöneleni de hidayete. doğru yola iletir.” (Şura Suresi 13. ayet)

3)-Peygamberlerin Gönderilmesindeki Hikmetler

Peygamberlerin gönderilmesindeki hikmetler şu gelen hususlarla ortaya çıkar:

Birincisi: Kulu kula ibadet etmekten kurtarıp, yaratıcı olan Rabbine ibadet etmesini sağlamaktır. İnsanlığı kölelik zincirlerinden, Allah’a ibadetteki özgürlüğe kavuşturur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَوْ مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾ [:]

“(Ey peygamber!) Biz Seni ancak alemlere rahmet olman için gönderdik”
(Enbiya Suresi 107. ayet).

İkincisi: Allah’ın kullarını yaratma gayesini, sebebini kullarına bildirmektir. Allah’ın birlenebilmesi, O’na ibadet edilebilmesi, kulları arasında alemlerden üstün tuttuğu, seçtiği ve gönderdiği peygamberler olmaksızın bilinemez, anlaşılabilir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَوَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ... ﴿١٠٧﴾ [:]

“Muhakkak Biz her ümmete Allah’a ibadet etsinler, tağuttan (Allah’ın dininden uzaklaştıran ve Allah’ın dışında ibadet edilen her şeyden) sakınsınlar, uzaklaşsınlar diye bir peygamber gönderdik.” (Nahl Suresi 36. ayet).

Üçüncüsü: Peygamberlerin gönderilmesi ile insanlığa hüccet ikame edilmesidir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَرْسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُطَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾ [:]

“(Allah) insanlığa uyarıcı ve müjdeleyen elçileri, peygamberleri, peygamberler gönderildikten sonra ortaya koyacakları mazeret kalmaması diye göndermiştir. Allah izzet sahibidir ve hüküm sahibidir.” (Nisa Suresi 165. ayet):

Dördüncüsü: Hakikati bilinmeyen, gaybe ait insanların akılları ile çözemeyecekleri, meleklerin tanınması Ahiret Günü, Allah’ın isim ve sıfatları gibi konuları beyan etmeleri ve açıklamaları içindir.

Beşincisi: Peygamberler güzel ahlaklarla donatılmış, şüphe ve shevi istekleri (dünya malı, sulta, mertebe gibi) olmayan örnek insanlardır. Ve örnek alınmaları için gönderilmişlerdir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدَتْهُمْ مُّقْتَدَةً... ﴿٩٠﴾ [:]

“Onlar Allah’ın hidayet ettiği, doğru yola sevkettiği insanlardır. Onların hidayetini kendine örnek al ve ona tabi ol.” (Enam Suresi 90. ayet). Ve şöyle buyurmuştur:

اَلَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ... ﴿٩٠﴾ [:]

“Muhakkak ki Sizin için Allah’ın elçisinde güzel bir örnek (örnekler) vardır.” (Mumtehine Suresi 6. ayet).

Altıncısı: Nefislerin islahı, temizlenmesi, pisliklerden arındırılması, her türlü helak edici şeylerden uzaklaştırılması için gönderilmişlerdir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur.

اَهُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ... ﴿٦﴾ [:]

“Okuması, yazması olmayan ümmi bir topluma, kendi içlerinden olan ve onlara Allah’ın ayetlerini okuyan, (pisliklerden) temizleyen ve onlara kitabı (Kur’an) ve hikmeti (Sünnet’i) öğreten bir elçi, peygamber gönderen O’dur.” (Cuma Suresi 2. ayet).

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

[:] (( ))

“Muhakkak ki Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim.” (Ahmet ve Hakim rivayet etmiştir).

4) - Peygamberlerin Görevleri

Peygamberlerin çok önemli görevleri vardır. O görevlerin bazıları şunlardır:

a- İnsanları Allah’ın şeriatına, kanunlarına, hükümlerine, yalnızca Allah’a ibadet etmeye çağırarak, Allah’ın dışında ibadet edilenlerden onları kurtarmaktır.

Yüce Allah Şöyle buyurmuştur:

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا
﴿٣٩﴾ [:]

“İşte O peygamberler Allah’ın dinini (insanlara) tebliğ ederler. Ve ondan hakkı ile gerektiği gibi korkarlar. (Allah’tan) başka hiç kimseden de korkmazlar Allah hesap görücü olarak yeter.” (Ahzab Suresi 39. ayet).

b- Dinin açıklanması, anlaşılır hale getirilmesidir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَإِنَّا كُنَّا سَمِيعِينَ
إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾ [:]

“Sana Biz Kur’an’ı insanlara kendilerine indirileni açıklaman için indirdik Umulur ki düşünürler” (Nahl Suresi 44. ayet).

c- Ümmeti kötülüklerden sakındırıp, hayra iyiliğe davet etmektir. Onları yaptıkları iyi amellerin karşılığı olarak sevap, kötü amellerinin karşılığı olarakta azapla müjdelemektir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَرْسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ... ﴿...﴾ [:]

“Müjdeleyen ve uyarıcı (sakındırıcı, korkutan) peygamberler.” (Nisa Suresi 165. ayet)

d- İnsanlara söz ve fiileri ile güzel örnek olmaktır.

f- Allah’ın Şeriatının, kanunlarının yeryüzünde hayat bulması, işler hale gelmesi, yürürlükte kullanılmasıdır.

h- Peygamberlerin kıyamet günü ümmetlerine, üzerlerine yüklenen vazifeyi tebliğ ettiklerine şahadet etmeleridir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَفَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾ [:]

“Her ümmetten bir şahit (peygamber) getirdiğimiz ve Seni de (peygamber efendimizi) bunlara (müşriklere) şahit olarak gösterdiğimiz, getirdiğimiz zaman (o kafirler ne yapacaklardır).” (Nisa Suresi 41. ayet)

5)-İslam Dini Bütün Peygamberlerin Ortak Dinidir

İslam bütün elçilerin, peygamberlerin ortak dinidir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ ﴿٣١﴾ [:]

“Muhakkak ki Allah’ın katında din İslamdır” (Al-i İmran Suresi 19. ayet). Kanunları şeriatleri farklı olsada hepsinde sadece Allah’a ibadet etmeye, O’nun dışında ibadet olunan her şeyi terketmeye davet etmişlerdir. Onların hepsi de Allah’ı birlemek olan asılda, davetleri aynı doğrultuda olmuştur. Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

[( )]

“Peygamberler babaları bir anaları ayrı kardeşlerdirler. (dinleri bir, şeriatleri farklı).” (Buhari rivayet etmiştir).

6)-Peygamberler İnsandırlar, Ğaybı Bilmezler

Ğaybı bilmek Allah’ın uluhiyyeti ile alakalı hususlardandır, peygamberlerin sıfatlarından değildir. Çünkü onlarda diğer insanlar gibi normal insanlardırlar. Yemek yerler, içerler, evlenirler, uyurlar, hasta olurlar ve yorulurlar. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي
الْأَسْوَاقِ ﴿٢٠﴾ [:]

“Senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki yemek yememiş ve sokaklarda, çarşılarda gezmemiş, yürümemiş olsun.” (Furkan Suresi 20. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

ا وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً ﴿٣٨﴾ [:]

“Muhakkak Senden önce (önceki kavimlere) peygamberler gönderdik ve onlara zevceler (eşler) ve zürriyet (evlatlar) verdik.” (Rad Suresi 38. ayet).

Onlarda da aynı diğer insanlarda olduğu gibi hüznlenmek, üzölmek, mutluluk duymak, yorgun ve zinde olmak gibi hasletler, sıfatlar vardır. Ğaybı, gözle görölmeyen şeyleri bilemezler. Ğaybı bilmeleri ancak Allah’ın onlara bildirdiği kadardır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَن أَرْتَضَىٰ مِّن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِن خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ [:]

“(Allah) Ğaybı bilendir. O’nun Ğaybe ait kıldığı hususları (kendisinden başka) hiç kimse bilmez. Ancak kendilerinden razı olduğu bazı peygamberler bu hükümden müstesnadır (Yalnız Allah’ın izin verdiği kadarını bilebilirler) Peygamberi (cinlerden) önlerinden ve arkalarından koruyacak, onları gözetecek (melekleri Allah) koyar.” (Cin Suresi 26. -27. ayet).

7)- Peygamberlerin İsmeti (Masumluluğu)

Allah kulları arasından cisim, beden, akıl ve ahlak olarak en kamil olanını, en efdalini, risaletini tebliğ için seçmiş, Onu da Peygamber yapmış. O peygamberi büyük günahlardan korumuş bütün ayıplardan beri kılmıştır. Ki O peygamber Allah’ın kendisine vahyettiği dini ümmetine, gönderildiği kavme bildirsin, tebliğ etsinler. Onlar bütün ümmetin ittifakı ile Allah’tan kullarına tebliğ ettikleri dini hususlarda masumdurlar.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ
يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ﴿٥١﴾ [:]

“Ey peygamber! Rabbinden sana indirileni (insanlara) tebliğ et. Eğer Sen bu emredilene yerine eksiksiz getirmezsün (peygamberlik görevin olan) dini tebliğ vazifeni yerine getirmemiş olursun. Allah Seni insanlardan korur (kötülüklerinden korur).” (Maide Suresi 67. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

اَلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ اَحَدًا اِلَّا اللّٰهَ... ﴿٦٧﴾]
: [.

“İşte o peygamberler Allah’ın dinini (insanlara) tebliğ ederler. Ve ondan hakkı ile gerektiği gibi korkarlar. (Allah’tan) başka hiç kimseden de korkmazlar.” (Ahzab Suresi 39. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

اَلْيَعْلَمَ اَنْ قَدْ اَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَاَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَاَحْصٰى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٢٨﴾]
: [.

“Ki bu şekilde (Allah) peygamberlerinin, kendilerine Rableri tarafından gönderilen risaletleri, dinleri hakkıyla, gerektiği gibi tebliğ ettiklerini bilsin. (Allah) Onların yanında olan her şeyi ilmi ile kuşatmış (haberdar olmuş) , her şeyi tek tek, birbir saymıştır.” (Cin Suresi 28. ayet).

Eğer o peygamberler dini tebliğle alakalı olmayan küçük bazı hatalar işlerlerse, Yüce Allah bu hatalarını onlara açıklar. Böylece süratle o yapmış oldukları hatalardan tevbe ederler. Bu şekilde hem hataları af olunur, hem de eskiye göre dereceleri daha da artmış olur. Çünkü Allah onları güzel ahlaklarla, iyi huylarla donatmış, kadir ve kıymetlerine zarar verecek, derecelerini düşürecek her türlü eksiklikten onları beri tutmuştur.

8)- Peygamberlerin Sayıları Ve En Faziletliileri

Yeni bir dinle gönderilmiş peygamberlerin üç yüz on küsur kişi olduğu sabittir. Bu konuda peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) peygamberlerin adedi hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur:

“Onlar üçyüz onbeş (kişidirler); çok kalabalık bir toplulukturlar.” (Müslim rivayet etmiştir).

Kendilerine yeni bir din verilmemiş peygamber bu belirtilen rakamdan çok daha fazladırlar. Bu peygamberlerin bazıları hakkında Allah Kur’an’da bazı kıssalarını zikretmiştir. Kur’an’da toplam olarak yirmibeş tanesinin ismi bulunmaktadır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَوْرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَّرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ... ﴿٤٧﴾]
:

“Kıssalarını sana anlattığımız ve anlatmadığımız (kendilerine yeni bir din verilmiş) peygambere de (vahyettik).” (Nisa Suresi 164. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

اَوْتَلَّكَ حُطَّتْنَا وَاتَيْنَاهَا اِبْرَاهِيمَ عَلٰى قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ نَّشَاءٍ اِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ
عَلِيمٌ ﴿٤٨﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمٰنَ وَاَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسٰى وَهٰرُونَ وَكَذٰلِكَ نَظْرِي الْمُحْسِنِينَ
﴿٤٩﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيٰى وَعِيسٰى وَإِلْيَاسَ كُلُّ مِّنَ الصّٰلِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَاِسْمٰعِيلَ وَاَلْيَسَعَ
وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلٰى الْعٰلَمِينَ ﴿٥١﴾ وَمِنْ اٰبَائِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ وَاٰخْوَانِهِمْ
وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾] - :

“Şu İbrahim’e (kavminin getirdiği hüccetlere, (delillere karşı) verdiğimiz açık ve kesin bir delildir. Biz dilediğimizin derecesini artırırız. Muhakkak ki Rabbin çokca hikmet sahibi, hükmedici ve her şeyi bilendir. Biz ona (İbrahim’e), İshak ve Yakub’u (evlat olarak) verdik ve onlara hidayet ettik. Aynı şekilde ilk önce Nuh’a ve (sonra) zürriyetinden Davud’a, Süleyman’a, Eyyub’a, Yusuf’a, Musa’ya ve Harun’a hidayet ettik ve öylece ihsan sahiblerini, muhsinleri mükafatlandırırız. Ve Zekeriyya, Yahya, Yunus’a ve Lut’a hidayet ettik. Onları alemlere üstün kıldık. Onların babalarından, zurriyetlerinden ve kardeşlerinden olan (bazı kimseleri) seçip yücelttik ve onları dosdoğru yola yönelttik.” (Enam Suresi 83-87. ayetler).

Yüce Allah bazı peygamberleri diğerlerinden üstün tutmuştur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّنَ عَلٰى بَعْضٍ... ﴿٥٣﴾] :

“Biz bazı peygamberleri diğerlerinden üstün kıldık.” (İsra Suresi 55. ayet).

Böylece Allah yeni bir şeriatle gönderdiği bazı peygamberleri diğer şeriat verdiği peygamberden üstün tutmuştur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَتَلَّكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ... ﴿٥٤﴾] :

“İşte bu peygamberlerki bazılarını bazılarının üzerine fazileti kıldık.” (Bakara Suresi 253. ayet)

Peygamberlerin en efdalleri Ululazm’dır. (bu Nuh, İbrahim, Musa, İsa ve Peygamber efendimize verilen genel bir addır). Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَفَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اَوْلُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ... ﴿...﴾ [: .]

“(Ey Muhammed!) Peygamberlerden Ululazm’in sabrettiği gibi Sen de sabret.” (Ahkaf Suresi 35. ayet).

Ve şöyle buyurmuştur:

اِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَاِبْرٰهِيْمَ وَمُوسٰى وَعِيسٰى ابْنِ مَرْيَمَ
وَاَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾ [: .]

“(Hatırla Ey Muhammed!) Senden, Nuh’tan, İbrahim’den, Musa’dan ve Meryem oğlu İsa’dan ve diğer bütün peygamberlerden (görevlerinizi yerine getirmek ve dini tebliğ etmek üzere) ağır bir söz almıştık.” (Ahzab Suresi 7. ayet)

Peygamber efendimiz Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem) bütün peygamberlerden daha efdal ve üstündür. O son Peygamber, muttakilerin imamı, Adem oğullarının efendisi, bütün peygamberler kıyamet günü toplandığında onların önderi, ayrılıp gittiklerinde ise onların namına konuşandır. İlk önce gelenler ve sonra gelecek olanların ğıpta ettiği Makumulmahmud’un, kıyamet günü insanların gelip su içecekleri havuzun, vesile ve fadilenin sahibidir. Bütün insanlığa kıyamet günü şefeate edecektir. Allah O’nu üstün bir şeriatla ve hükümlerle göndermiş ümmetini de insanlık içinden çıkan en hayırlı ümmet kılmıştır. Allah o ümmet ve peygamberleri için bütün güzellikleri toplamış, böylece önceki ümmetlerden farklı kılmıştır. Yarattığı hasebi ile en son yaratılmış olsalar bile ilk önce mezarlarından çıkıp haşrolunacaklardır.

Peygamber efendimiz (aleyhissalatu vessalam) şöyle buyurmuştur:

[ ] (( ))

“Ben bütün peygamberlerden altı şey ile daha üstün kılındım.” (Müslim rivayet etmiştir) Gene şöyle buyurmuştur:

)

[ ] ((.

“Ben kıyamet günü Adem oğullarının efendisiyim. Bu konuda herhangi bir böbürlenme söz konusu değildir. Elimde Hamd sancağını taşıyacağım ve bu sancak altında Adem’de dahil olmak üzere bütün peygamberler kıyamet günü toplanacaklardır.” (Ahmed ve Tirmizi rivayet etmiştir)

Peygamber efendimizden (aleyhissalatu vessalam) sonra faziletçe Ululazm arasında en üstün olanı Allah’ın dostu İbrahim’dir. Allah’ın iki dostu olan İbrahim ve Peygamber efendimiz (aleyhimassalam) Ululazm’ın iki en üstün peygamberleridirler. Sonra geriye kalan üç peygamber gelir.

9)- Peygamberlerin Mucizeleri

Allah peygamberlerini mucizelerle insanlığa doğruluklarını ispatlamak üzere desteklemiştir. Kur'an'ın indirilmesi, ayın ikiye yarılanması, asanın yılanı dönüşmesi, çamurdan yapılan kuşun can bulması, bu mucizelere birer örnektir. Normal şartlar altında olması imkansız olarak gerçekleşen mucizeler, mucize verilen peygamberlerin doğruluğuna, kerametler ise doğruluğu ispatlanmış peygamberliğin hakikaten tasdikine delalet eder.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلْقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ... ﴿ [:]

“Muhakkak ki Biz peygamberlerimizi apaçık delillerle gönderdik.” (Hadid Suresi 25. ayet).

Peygamber efendimiz (aleyhissalatuvesselem) şöyle buyurmuştur:

)

[ ] ((

“Hiçbir peygamber yoktur ki ona bazı mucizeler verilmiş olmasın. Benim mucizem ise vahiydir (Kur'an'dır) umuyorum ki Kıyamet günü en çok tabisi olan Ben olurum.” (Buhari ve Müslim rivayet etmiştir).

10)-Peygamber Efendimizin Peygamberliğine İman

Peygamber efendimizin (aleyhissalatuvesselem) peygamberliğine inanmak iman esaslarının en büyüklerindedir. Kim buna inanmazsa imanı geçerli olmaz.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَوْ مَن لَّمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَاِنَّا اَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿ [:]

“Kim Allah'a ve peygamberine (Muhammed'e) inanmazsa, muhakkak ki biz kafirler için ateşi çokça alevli bir Cehennem hazırladık.” (Fetih Suresi 13. ayet).

Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

[ ] (( )

“Ben insanlarla Allah'tan başka hakkı ile gerektiği gibi ibadet edilecek bir ilah yoktur ve Ben (yani peygamber efendimiz) Allah'ın (kullarına gönderdiği) elçisidir deyinceye kadar savaşmakla emrolundum.” (Müslim rivayet etmiştir).

Peygamber efendimize şu hususlarda iman edilmedikçe gerçekten iman edinilmiş olmaz:

Birincisi: Peygamber efendimizin (aleyhissalatu vesselam) tam olarak tanınması gerekir. O'nun kim olduğu ve siyreti iyice bilinmelidir. O Haşim oğlu Abdulmuttalib oğlu Abdullah ve onun oğlu Muhammed'dir. Haşim Kureyş kabilesinden, Kureyş kabilesi ise araplardandır. Ve bu kabile İbrahim'in oğlu İsmail'in (aleyhimasselam) soyundandır. Peygamber efendimiz atmış üç yıl yaşamıştır. O'nun kırk yılı peygamberlik gelmeden önce yirmiüç yılı ise peygamberlik geldikten sonradır.

İkincisi: Peygamberin her haber verdiği doğrulanmalı, her nehyettiği şeyden kaçınmalı, her emrettiği ise yerine getirilmelidir. Allah'a O'nun gösterdiğinden başka bir şeyle ibadet edilmemelidir.

Üçüncüsü: O'nun insanlar ve cinlere peygamber olarak gönderildiğine kimsenin ona ittibadan başka bir yolu olmadığına inanmaktır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِقْلُ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا... ﴿...﴾ [:]

“(Ey Muhammed!) De ki: Ey insanlar! Ben Allah'ın hepinize gönderdiği peygamberiyim.” (Araf Suresi 158. ayet).

Dördüncüsü: Getirmiş olduğu dine inanmaktır. O en son peygamber ve peygamberlerin en üstün olanıdır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ... ﴿...﴾ [:]

“Fakat (O) Allah'ın rasulü ve peygamberlerin sonuncusudur.” (Ahzab Suresi 40. ayet)

Peygamber efendimiz Rahman olan Allah'ın insanlar içinden seçtiği dostudur. Bütün Adem oğlunun efendisidir. En büyük şefaatin, Kıyamet günü insanların su içecekleri havuzun sahibidir. O'nun ümmeti en hayırlı ümmettir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ... ﴿...﴾ [:]

“Siz insanların (İyiliği) için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz.” (Al-i İmran Suresi 110. ayet)

Cennet ehlinin çoğunluğu peygamber efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) ümmetinden olacaktır. Ve O'nun getirdiği din, önceki dinleri iptal etmiş, hükümlerini kaldırmıştır.

Beşincisi: Allah Onu en büyük mucize ile kuvvetlendirmiş, destek vermiştir. O mucizesi, bozulma ve değiştirilmeden korunmuş, Allah'ın kelamı Kur'an'dır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِقْلُ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْطُّنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ

وَلَوْ كَانَتْ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿...﴾ [:]

“(Ey Muhammed!) De ki: İnsanlar ve cinler bu Kur’an’ın bir benzerini getirmek üzere bir araya gelseler, (bu konuda) birbirlerine yardım da etseler genede O’nun bir benzerini getiremezler.” (İsra Suresi 88. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿١٧٨﴾ [: .]

“Muhakkak ki Kur’an’ı Biz indirdik, onu koruyacak, muhafaza edecek olan biziz.” (Hicr Suresi 9. ayet).

Altıncısı: Peygamber efendimizin dini tebliğ ettiğine, Allah’ın O’na emanet olarak verdiği dini, sahibi olan insanlığa ulaştırdığına, ümmete nasihatte bulunduğuna, nerde bir hayır varsa, ümmetini ona doğru yönlendirdiğine ve nerede bir şer varsa, o şerden de ümmetini sakındırdığına inanmaktır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلْقَدْ جَاؤَكُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢٨﴾ [: .]

“(Ey Müminler!) Size kendi içinizden, sıkıntıya düşmeniz kendisine ağır gelen, size düşkün, müminlere karşı çokça müşfik ve merhametli bir peygamber gelmiştir” (Tevbe Suresi 128. ayet).

Peygamber efendimiz (aleyhisselam) şöyle buyurmuştur:

)

[ ] ((

“Benden önce herhangi bir ümmete gönderilen hiçbir peygamber yoktur ki ümmetini onlar için hayır bildiği her şeye yöneltmesin, ona delalet etmesin ve onlar için şer bildiği şeylerden de sakındırmasın” (Müslim rivayet etmiştir).

Yedincisi: Kul O’nun sevgisini kendi nefsinden ve diğer bütün mahlukattan daha üstün tutmalıdır. O’na saygı ve hürmet göstermek, kadrini yüceltmek, emirlerini yerine getirmek gerekir. Bu Allah’ın kitabında zikrettiği peygamberin insanlar üzerindeki hakkıdır. Peygamberi sevmek Allah’ı sevmektir. O’na itaat etmek Allah’a itaat etmektir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَقُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِيْ يُحِبِّكُمْ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣١﴾ [: .]

“Deki: Eğer Siz Allah’ı seviyorsanız bana tabi olun ki Allah’ta Sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah çokça mağfiret ve rahmet edendir” (Al-i İmran Suresi 31. ayet). Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

[ ] ((

)

“Ben içinizden birine, çocuğundan, babasından, ve bütün insanlardan daha sevimli olmadıkça, gerçekten iman etmiş olamaz” (Buhari ve Müslim rivayet etmişlerdir)

Sekizincisi: O’na çokça salatu selam getirmek gereklidir. Gerçekten cimri olan kişi, O’nun ismi anıldığında salatu selam getiremeyendir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

[:] ﴿ ٥٦ ﴾

“Allah ve Melekleri peygamberi överler ve O’nun için dua ederler. (salatu selam getirirler) Ey iman edenler! Sizde O’nun için dua edin (salatu selam getirin).” (Ahzab Suresi 56. ayet).

Ve peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

[ ] (( ))

“Kim bana bir kere salavat getirirse Allah’ta ona on defa salavat getirir (adını rahmetle anar ve övgü ile bahseder).” (Müslim rivayet etmiştir)

Kulun bazı yerlerde salavat getirmesi daha gerekli olur. Namazda teşehhüde oturduğunda, kunut duasında, cenaze namazında, Cuma hutbesinde, ezandan sonra, mescide giriş ve çıkış esnasında ve adı zikredildiğinde salatu selam getirmek gerekir.

Dokuzuncusu: Peygamber efendimiz ve diğer peygamberler, Allah’ın katında diridirler. Fakat onların hayatı, bizim şu hayatımıza benzemez, Onların bu hayatları, ölü olma sıfatını üzerlerinden kaldıracı değildir. Biz Onların hayatlarının keyfiyetini bilemeyiz.

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

[ ] (( ))

“Allah yeryüzüne, (toprağa) peygamberlerin cesetlerini yemeyi yasak etmiştir.” (Ebu Davud ve Nesai rivayet etmişlerdir.)

Ve şöyle buyurmuştur:

[ ] (( ))

“Hangi müslüman bana selam gönderirse, muhakkak ki Allah O’nun selamına karşılık vermem için ruhumu bana geri verir.” (Ebu Davud rivayet etmiştir).

Onuncusu: Peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) saygıdan dolayı yanında ses yükseltilmediği gibi, O’na kabrinde selam verirken de ses yükseltilmez.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ
كَطَهَرَ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالِكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢١﴾]
: .

“Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamberin sesi üzerine yükseltmeyin. Farkına varmadan amellerinizin boşa gitmemesi için, birbirinize karşı bağıarak konuştuğunuz gibi Peygambere karşı da bağıarak konuşmayın.” (Hucurat Suresi 2. ayet).

Onbirincisi: O'nun dostlarını, aile efradını ve hanımlarını sevmemiz bir kusur göstermeyip haklarını korumamız, Onlara küfür etmekten, sövmekten, haklarında küçük düşürücü konuşmaktan ve taan etmekten kaçınmalı uzak durmalıyız. Çünkü Allah onlardan razı olmuş, Onları peygamberine dost ve arkadaş kılmış ve ümmetinde Onları dost edinmeyi vacip kılmıştır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَوَّالَسَّيْقُوتِ الْآءُولُونَ مِنَ الْمُهَاطِرِينَ وَالْأَنصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ... ﴿١٠٠﴾]
: .

“Muhacirler'den ve Ensar'dan (islam yolunda) yarışanların öncüleri ile Onlara güzellikle tabi olanlardan Allah hoşnut olmuştur. Onlarda Allah'tan hoşnut olmuşlardır.” (Tevbe Suresi 100. ayet).

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

].(( ))
[

“Benim arkadaşlarıma, dostlarıma sövmeyin. Nefsim elinde olan (Allah'a) yemin ederim ki içinizden biriniz Uhud Dağı kadar altın infak etse bile bu infakınız Onların bir avuç ya da yarısı kadar infakına ulaşmaz (ecir yönü ile eşdeğerde olmaz).” (Buhari rivayet etmiştir).

Allah sahabelerin ölümünden sonra gelen müslümanları, onlar hakkında dua ve istiğfar etmeye teşvik etmiş, onlar hakkında kalplerinde haset oluşmaması için Allah'a niyazda bulunmalarını istemiştir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَوَّالَّذِينَ جَاءُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠١﴾]
: .

“Olardan sonra gelenlerde derler ki Rabbimiz, Bizi ve Bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimizi bağışla, iman edenlere karşı kalplerimizde bir hasetlik yaratma. Rabbimiz şübhe yoktur ki Sen çok merhametlisin, çok şefkatlisin.” (Haşır Suresi 10. ayet): .

Onikincisi: Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) hakkında aşırıya gitmemektir. Çünkü bu O’na yapılacak en büyük eziyettir. O, ümmetini kendisini övmeye methetmeye aşırıya gitmemeleri, Allah’ın O’na bahşettiği şeylerin dışında, Allah’a ait sıfatların O’na verilmemesi için uyarmıştır.

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur.

(( ))

“Muhakkak ki Ben sadece bir kulum. Bana Allah’ın kulu ve elçisi deyin ve Beni hakkım olan yerden daha yükseklerle çıkarmayın.” Ve şöyle buyurmuştur:

[ ](( )) :

“Beni Hıristiyanların İbni Meryem’i (İsa’yı) övmekle aşırıya gittikleri gibi, methetmekte aşırıya gitmeyin.” (Buhari rivayet etmiştir).

Peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) dua edip Ondan hacetlerini talep etmek, yardım istemek, O’nun için adak adamak, kurban kesmek, kabrinin çevresinde tavaf etmek caiz değildir. Bunların hepsi şıktır. Allah bu ibadetlerin kendisinden başkası için yapılmasını nehyetmiştir. Öylede Peygambere saygısızlıkta bulunmak, derecesini hafife almak, hakkında kötü konuşmak, dalga geçmek küfürdür, dinden çıkmaktır, Allah’ı inkar etmektir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... قُلْ اَبَا لَلّٰهِ وَوَايَاتِهِ وَرَسُوْلِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٦٦﴾ لَا تَعْتَدِرُوْا قَدَّ كَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ... ﴿٦٧﴾ [:]

“(Ey Muhammed!) De ki: Siz Allah ile, ayetleri ile ve peygamberi ile mi dalga geçiyordunuz. Kendiniz için bir özür aramayın. Artık iman ettikten sonra küfre girdiniz.” (Tevbe Suresi 66 ve 67. ayetler)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)’e duyulacak gerçek sevgi; O’na gerçek manada tabi olmak, O’nu tam bir şekilde örnek almak ile belli olur. Bu sevgi kişiyi O’nun getirdiğine aykırı şeyleri terk etmeye sevkeder.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِيْ يُحِبِّكُمْ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣١﴾ [:]

“De ki: Eğer siz Allah’ı seviyorsanız. Bana tabi olun ki Allah’ta sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah çokça mağfiret eden ve rahmet edendir. (Al-i İmran Suresi: 31. ayet)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'i yüceltmede aşırıya gidilmez ya da Onda kusurlar aranarak derecesi düşürülmeye çalışılmaz, O'na ilahlık özellikle-rinden herhangi birisi verilmez, saygıda kusur edilmez. Bunların hiçbirisi caiz değildir. Onu sevmek ancak O'nun getirdiğine tam manası ile tabi olup, yaşamakla ve gittiği yoldan gitmek, O'nun şahsiyetini örnek almakla olur.

Onüçüncüsü: Peygambere iman ancak onu doğrulayıp, getirdiği ile amel etmek ile gerçekleşir. O'na itaat eden Allah'a itaat etmiş, O'na isyan edende Allah'a isyan etmiş olur. Onu doğrulayıp ancak O'na ittiba etmekle hakiki iman gerçekleşmiş olur.

İMANIN BEŞİNCİ ŞARTI AHİRET GÜNÜ'NE İMAN

1)-Ahiret Günü'ne İman

Bu dünya yaşantısının bitip yeni bir hayatın başlayacağına, bu hayata geçişin ölümle ve kabir hayatı ile olduğuna, kıyametin kopması ve tekrar dirilme ile devam ettiğine, herkesin cezasını görmek için hesaptan sonra Cennet ya da Cehenneme gideceğine inanmaktır.

Ahiret Günü'ne inanmak imanın şartlarından biridir. Kulun imanı Ahiret Günü'ne inanmadıkça tam ve gerçek olmaz. Kim Ahiret Günü'nün varlığını inkar edecek olursa kafir olur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ وَآمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ... ﴿ [:]

“Ve lakin gerçek iyilik Allah’a, Ahiret Günü’ne... iman edenin iyiliğidir.” (Bakara Suresi: 177. Ayet)

Cibril hadisinde de Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

( )
( )

“(Cibril): Bana İmandan haber ver? Dedi. (Peygamber efendimizde sallallahu aleyhi ve sellem) cevap olarak) Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, Ahiret Günü’ne, iyi ve kötü yönleriyle kadere inanmaktır, dedi.” (Müslim rivayet etmiştir)

Ahiret Günü’ne imandan olan, o günün başlangıcını gösteren, yaklaştığına delalet eden kıyamet alametlerine inanmak gerekir.

Kıyamet Alametleri:

Alimler kıyamet alametlerini iki kısma ayırmışlardır. Bunlar:

a)-**Küçük Alametler:** Kıyamet gününün yaklaştığını gösteren bir çoğu meydana gelmiş alametlerdir. Bunlardan bazıları şunlardır: Peygamber efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) gelişi, insanlar arasından emanet mefhumunun kalmayışı, camilerin süslenmesi, çobanların yüksek binalar dikmede birbirleri ile yarışmaları, Yahudiler ile savaşılmaması, zamanın daralması, işin azalması, fitnenin çoğalması, ölüm olaylarının artması, zinanın ve fiske işlerinin çoğalması bu alametlerdendir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَأَنْشَقَّ الْقَمَرُ ﴿ [:]

“Kıyamet saati yaklaşmış ve ay ikiye ayrılmıştır.” (Kamer Suresi: 1. Ayet).

b)-Büyük Alametler: Kıyametin kopacağı sırada vuku bulacak on adet alamettir. Bunlardan hiçbiri şu ana kadar meydana gelmemiştir. Bu alametlerin bazıları şunlardır: Mehdi'nin çıkması, deccalin çıkması, İsa (aleyhisselam)'ın semadan yeryüzüne adil bir hükümdar olarak inmesi, bu inişinde haçı kırıp Deccali ve domuzu öldürmesi, cizyeyi kaldırması, Ye'cüc ve Me'cüc çıktığında onların helaki için dua etmesi, doğuda, batıda ve Arap yarımadasında yer ve toprak çökmelerinin olması, gökyüzünden kalın bir duman tabakasının inip yeryüzünü kaplaması, Kur'an'ın yeryüzünden kaldırılması, güneşin batıdan doğması, dört ayaklı konuşan bir hayvanın peydah olması, Aden'de (Yemen yakınında bir şehir) bir ateşin çıkıp insanları Şam'a doğru sürmesi kıyamet alametlerindedir.

Müslim'in Huzeyfe bin Useyd el-Ğifari'den rivayet ettiği bir hadiste şöyle buyrulmaktadır:

" : " : :))

((

“Peygamber efendimiz, Biz kendi aramızda bir mesele hakkında konuşurken çıka geldi. Bize neyi konuşuyordunuz diye sordu. Dedik ki: Kıyamet saati hakkında konuşuyoruz. O'da şöyle buyurdu: “Kıyamet şu on alameti görmediğiniz müddetçe kopmaz. (Bu alametler ise) Duman, Deccal, Dabbe (dört ayaklı konuşan bir hayvan), güneşin batıdan doğması, İsa (Aleyhisselam)'ın inmesi, Ye'cüc ve Me'cüc'un çıkması, doğuda, batıda ve Arap yarımadasında olmak üzere üç yerde yeryüzünün çökmesi ve sonuncu olarak da Yemen'de bir ateşin çıkıp İnsanları mahşer yerine doğru kovması, sürüklemesidir.” demiştir. (Müslim rivayet etmiştir.)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:))

(: :)((

“Mehdi ümmetimin son zamanında ortaya çıkacaktır. (O'nun zamanında) Allah çokça yağmur yağdıracak, yeryüzü bolca yeşillik ve nebat verecek ve O (Allah) malın sağlam ve güzel olanını (kullarına) verecektir. (Mehdi'nin zamanında) Davar, inek ve deve sürüleri çoğalır, ümmet büyür ve güçlenir. Bu şekilde yedi veya sekiz sene geçer.” (Hakim Müstedrek'inde zikretmiştir.)

Bu alametler arka arkaya meydana gelecektir. Biri meydana geldiğinde öbürü onu takip edecektir. Bu alametlerin hepsi vuku bulduğunda kıyamet kopacaktır.

Saat'den kastedilen : İnsanların Allah'ın emri ile kabirlerinden çıkıp hesap verecekleri, iyi olanın nimete, kötü olanın ise azaba kavuşacağı bir zaman dilimidir, günüdür. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَيَوْمَ يُخْرَجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾ [ ]

“O gün kabirlerinden süratle çıkarlar, sanki dikili taşlara koşuyorlarmış gibidirler” (Mearic Suresi 43. ayet)

2)- Ahiret Günü'nün İsimleri

Bu günün Kur'an'da bir çok ismi zikredilmiştir. Bunlardan bazıları şunlardır: Kıyamet günü, Kari'a, Hesap günü, Din günü, Tamme, Vakı'a, Sahha, Gaşiye ve buna benzer diğer isimler..

Kıyamet Günü: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

الْأَقْسَمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ﴿١﴾ [ ] : .

“Kıyamet Gününe yemin ederim ki” (Kıyamet Suresi: 1, ayet).

Kari'a: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

الْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ [ ] : .

“Kari'a nedir. O Kari'a.” (Kari'a Suresi 1-2. ayetler)

Hesap Günü: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

...إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾ [ ] : .

“Allah'ın yolundan sapanlara ise hesap gününü unutmaları sebebiyle şiddetli bir azap vardır.” (Sad Suresi 26. ayet)

Din günü: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

يَصَلُّونَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾ [ ] : .

“(Günah sahipleri, kötü işler yapanlar ise) muhakkak ki cehennemdedirler. Din Gününde oraya varıp gireceklerdir.” (İnfitar Suresi 14-15. ayetler)

Tamme: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

إِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَىٰ ﴿٢٤﴾ [ ] : .

“O en büyük baskın olan kıyamet (Tamme) gelip çattığı zaman.” (Naziat Suresi 34. ayet)

Vakı'a: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ [ ] : .

“Kıyamet (Vakı'a) koptuğu zaman” (Vakı'a Suresi 1. ayet)

Hakka : Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلْحَاقَّةُ ﴿١﴾ مَا اَلْحَاقَّةُ ﴿٢﴾] : .[

“Gerçekleşecek olan gün (Hakka) nedir. O gerçekleşecek, hakikaten olacak gün” (Hakka Suresi 1-2. ayetler)

Sahha: Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِفْاِذَا جَاوَتْ الصَّاحَّةُ ﴿٣﴾] : .[

“Büyük gürültü (Sahha) geldiği zaman” (Abese Suresi: 33. ayet)

Ğaşıye : Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَهْلٌ اَتَدَكَ حَدِيثُ الْعَشِيَّةِ ﴿١﴾] : .[

“(Ey insanoğlu!) Ğaşıyenin haberi sana geldi mi.” (Ğaşıye Suresi 1. ayet)

3)- Ahiret Günü’ne İman Şekli

Ahiret Günü’ne genel ve tafsilatlı olarak iman edilir.

Genel (Mücmel) İman: Allah’ın bütün insanları bir yerde toplayacağı, herkese yapmış olduğu amelinin karşılığının verileceği, cennetlik olanların cennete, cehennemlik olanlarında cehenneme girecekleri bir gün olduğuna inanmakla olur.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَقْلُ اِبِّ اَلْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ ﴿٤٩﴾ لَمْ طَمُوْعُوْنَ اِلَى مِيْقَتِ يَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿٥٠﴾] : .[

“(Ey Muhammed!) De ki: Önceki ve sonraki bütün insanlar belirli bir günün buluşma vaktinde bir araya toplanacaklardır.” (Vakı’a Suresi: 49-50. ayetler)

Tafsilatlı İman: Ölümünden sonra vuku bulacak her şeye inanmakla olur. Bu iman aşağıdaki şu hususları içine alır.

Birincisi: Kabir Fitnesi

Ölüye kabrinde rabbi, dini ve peygamberi hakkında soru sorulacaktır. Yüce Allah, iman edenleri sorulan sorulara doğru cevap vermeleri ile ayaklarını islam üzere yere sağlam basmalarını sağlar. Hadisi Şerifte geldiği üzere, Melekler ölüye sorularını yönelttiklerinde oda onlara cevap olarak :

( ) ((, ,))

“Rabbim Allah’tır, dinim İslam, peygamberim ise Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)’dir der.” (Buhari ve Müslim rivayet etmiştir.)

Hadiste geldiği gibi meleklerin sorularına, soruların soruluş şekline mümin kişinin cevabı ile, münafık kişinin cevabının nasıl olacağına inanmak gerekir.

İkincisi: Kabir Azabı ve Nimetleri

Kişinin kabir azabını ya da Cennet nimetlerini göreceğine inanması vaciptir. Kabir, ya Cehennem çukurlarından bir çukur ya da Cennet bahçelerinden bir bahçe olacaktır. Kabir Ahiret yolculuğunda durulacak olan ilk duraktır. Buradaki azaptan kurtulan için daha sonra göreceği her şey daha kolay gelir. Ve kim de bu azaptan kurtulamazsa ondan sonra gelecek olan daha şiddetli olacaktır. Kıyamet artık ölen herkes için kopmuş sayılır.

Kabir azabı ya da nimeti, ruh ve cesede aynı anda tesir edecektir. Ruha bazen tek başına muamele edildiği de olur. Kabirdeki azap zalimler için, nimetler ise sadık müminler içindir.

Ölü kabir aleminde ya azap ya da nimet görür. Bunda onun toprağa gömülmüş olması ya da olmaması herhangi bir değiştirici faktör değildir. Yanmış, boğulmuş, vahşi hayvanlar tarafından yenilmiş olması değişik bir muamele görmesine neden teşkil etmez. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلنَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾ [:]

“Onlar sabah akşam ateşe sunulmaktadırlar. Kıyametin koptuğu günde Firavun ailesini en şiddetli azaba sokun denilecektir.” (Gafir Suresi 46.ayet)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

((( )))

“Eğer ölülerinizi gömmekten kaçınmayacağınızdan emin olsam, Allah’a kabir azabını size duyurması için dua ederdim.” (Müslim rivayet etmiştir.)

Üçüncüsü: Sur’a Üflenmesi

Sur İsrafil (aleyhisselam)’ın içine üflediği bir hayvan boynuzudur. Birinci üfleğinde Allah’ın dilediği dışında bütün canlılar ölür. İkinci üfleminde ise ilk yaratılardan kıyamete kadar yaratılmış olan bütün canlılar tekrardan diriltirler.

Yüce Allah şöyle buyuruyor:

اَوْنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿١٨﴾ [:]

“Sur’a üflenince Allah’ın diledikleri dışında göklerde ve yerde olanlar baygın bir halde kendilerinden geçerler (ölürler). Sur’a tekrar üflenince işte o zaman dirilip kalkarlar. Ve bakınırlar.” (Zümer Suresi 68. ayet)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyuruyor:

)

( ) ((

“Sonra Sur’a üflenir, O’nun sesini işiten herkes (ağaçların kuvvetli bir rüzgar karşısında eğilip doğruldukları gibi) eğilip doğrulurlar. Daha sonra bütün herkes ölür. Daha sonra Allah erkek menisine benzer bir yağmur yağdırır, bu yağmurla bütün insanlığın cesetleri (aynı bitkilerin topraktan çıkmaları gibi) topraktan çıkarlar. Daha sonra Sur’a yeniden üflenir. Bütün insanlar ayağa kalkıp bakışmaya başlarlar.” (Müslim rivayet etmiştir.)

Dördüncüsü: Ba’s (Yeniden Dirilme)

Allah’ın, Sur’a ikinci defa üflenmesinden sonra bütün herkesi tekrardan diriltmesidir. Allah sur’a ikinci defa üflenmesine izin verince, ruhlar cesetlerine dönerler, herkes kabirlerinden kalkar, ayaklarına bir şey giymeden, çıplak ve sünnetsiz olarak, yanlarında hiçbir şey olmaksızın mahşer yerine doğru hızlıca giderler. Güneş insanlara doğru yaklaşır, sıcaklığı ve ateşi artırılır. İnsanlardan çıkan ter kimilerinin topuklarına, kimilerinin dizlerine, kimilerinin bellerine, kimilerinin göğüslerine, kimilerinin omuzlarına, kimilerinin ise gırtlaklarına, ağızlarına kadar ulaşır. Bu terin ulaştığı yer insanların dünyada iken yapmış oldukları amellere göre değişir.

Öldükten sonra tekrar dirilmek, Şer’i delillerle, akıl ve duyu organları ile sabittir.

Şer’i Deliller: Ölümden sonra tekrar dirilmenin gerçekten vuku bulacağına dair Kitap ve Sünnet’te bir çok delil zikredilmektedir. Bazıları şunlardır:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ... ﴿ [:]

“(Ey Muhammed!) Deki: Evet Rabbime yemin ederim ki, şüphesiz siz tekrardan diriltileceksiniz.” (Teğabun Suresi 7. ayet) ve şöyle buyurmuştur:

ا كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ... ﴿ [:]

“Onu ilk yaratmaya başladığımız gibi (hesap için) yeniden yaratırız.” (Enbiya Suresi 104. ayet)

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

)

((

( )

“Daha sonra Sur’a üflenir, O’nun sesini işiten herkes (ağaçların kuvvetli bir rüzgar karşısında eğilip doğruldukları gibi) eğilip, doğrulurlar. Daha sonra Allah erkek menisine benzer bir yağmur yağdırır. Bu yağmurla bütün insanlığın cesetleri (aynı bitkilerin topraktan çıkmaları gibi) topraktan çıkarlar. Daha sonra sur’a yeniden üflenir. Bütün insanlar ayağa kalkıp bakışmaya başlarlar.” (Müslim rivayet etmiştir.)

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظْمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ

عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ [:]

“Dedi ki: Çürümüş olduğu halde kim bu kemikleri yeniden diriltecek. (Ey Muhammed!) deki: Onları ilk defa yoktan var edip yaratan tekrardan diriltecektir.” (Yasin Suresi 78-79. ayetler)

Hissi (duyu organları ile hissedilebilen) deliller:

Yüce Allah kullarına ölüleri diriltiğine dair Bakara Suresinde beş ayrı örnek vermiştir. Bu örnekler: Musa aleyhisselamın kavminin ölmelerinden sonra tekrar Allah tarafından diriltilmeleri, İsrail oğullarından öldürülen bir kişinin diriltilmesi, ölümden korkarak yerleşim yerlerini terkedip kaçmaya çalışanların öldürülüp tekrar diriltilmeleri, bir kasabaya uğradığında Allah’ın kudretini görmesi için öldürülüp tekrardan diriltilen kişi, İbrahim aleyhisselamın kuşları, bunların hepsi yeniden dirilmeye birer örneklerdir.

Akli deliller: İki şekilde getirilebilir.

a- Yüce Allah yeri, göğü ve onların içindeki her şeyi yaratandır. Onları hiçbir şey yokken yaratmaya gücü yetenin, tekrardan yaratmaya da gücü yeter.

b- Nasıl Yüce Allah ölü toprağa gökyüzünden yağmur indirdikten sonra onu diriltir, yeşillendirir ve ona canlılık verirse aynı şekilde bu ölü toprağa can veren, ölmüş ve çürümüş cesetlere de can verebilir.

Beşincisi: Haşr, Hesap Ve Ceza

Cesetlerin diriltileceğine, herkesin bir yerde toplanacağına, yaptıkları işler hakkında sorguya çekileceklerine, aralarında adaletle hükmedileceğine, herkesin

yaptığı işlerin karşılığını tam olarak göreceğine inanmak gerekir. Çünkü Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ [:]

“Biz onların hiçbirini geri bırakmadan, hepsini bir yerde toplarız.” (Kehf Suresi 47. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

ا فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرءُوا كِتَابِيَةَ ﴿١٩﴾ اِنِّي ظَنَنْتُ اَنِّي مُلَقِّ

حِسَابِيَةَ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةً ﴿٢١﴾ [- :]

“Kitabı sağından verilen kimseler alın kitabımı okuyun, ben zaten hesabıma kavuşacağımı anlamıştım der. Artık o hoşnut edici bir yaşayış içindedir.” (Hakka Suresi 19-21. ayetler)

Haşr: İnsanların tamamının toplanacakları meydana sürülmeleridir.

Ba's ise: Ruhların tekrardan cesetlerine dönmesidir.

Hesap ve Ceza: Yüce Allah bütün kullarını iki eli arasında toplar, her kula dünyada yapmış olduğu işleri gösterir. Böylece müminler yapmış oldukları amelleri görerek Allah'ın onlara tanımış olduğu minnetin farkına varırlar. Çünkü Yüce Allah onların dünyada yapmış oldukları hataları gizlemiş, Ahiret'te de onların bu hatalarını affetmiştir. Her mümin iman derecesine göre haşrolunur. Melekler onlar ile karşılaştıklarında cennet ile müjdelenirler. Müminler bu korkutucu günün sıkıntılarında emindirler. Yüzleri parlak ve güleçtir.

Diğer yandan yalancı, inatçı, dine yüz çevirenler için ise çok zor, ince bir hesap vardır. İşlemiş oldukları küçük-büyük her günahın hesabına çekileceklerdir. Zilletlerinin artması, daha fazla zelil olmaları için yüzleri üzerinde süründürüleceklerdir. Bu onların kendi elleriyle kazandıklarının, yaptıklarının ve dini yalanlamalarının cezasıdır.

Kıyamet günü hesaba ilk çekilecek olan peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'in ümmetidir. Onlar tevhit inançlarında herhangi bir kusur olmadığından dolayı cennete hesapsız, sualsiz, azap görmeden girecek olan yetmiş bin kişidir. Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) onları şöyle vafsetmiştir.

(( ))

“Onlar başkalarından kendilerine şifa olması için Kur'an okumalarını istemezler, dağlanmazlar (yaralarını ateş ile yakmazlar), herhangi bir şeyi uğursuz görmezler ve sadece Allah'u Teala'ya tevekkül ederler.” Cennete hesapsız, sorgusuz girecek olanlardan biride büyük sahabe Ukkaşe bin Mahsan (radiyallahu anh)'dir.

Kul Allah'a ait haklardan ilk olarak namaz hususunda hesaba çekilecektir. İnsanlar arasındaki hukuklarda ise ilk önce kanları ile alakalı haklarından hesaba çekileceklerdir (cinayet ve yaralanma gibi).

Altıncısı : Havuz

Cennet içeceklerinden ve Kevser nehrinden oluşan Arasat meydanında bulunan peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'e ait çok büyük bir havuzdur. Bu havuzdan peygamber efendimizin ümmetinden mümin olanlar içeceklerdir.

Bu havuz şu özelliklere sahiptir: Havuzun suyu süttten daha beyaz, kardan daha soğuk, baldan daha tatlı, miskten daha güzel kokan, her bir kenarı bir aylık yol tutan büyük bir havuzdur. Bu havuzun iki oluşu bulunmaktadır. Su içme kapları gökteki yıldızlardan daha çoktur. Bu havuzdan kim bir kere içerse bir daha susamaz. Bu konuda peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

)

((

“Havuzum bir aylık yol kadardır, suyu süttten beyaz, kokusu miskten güzel, su kapları yıldızlar kadardır. Kim ondan bir kere içerse bir daha susuzluk hissetmez.” (Buhari rivayet etmiştir.)

Yedincisi : Şefa

İnsanlar Arasat meydanında sıkıntıları artıp uzun süre orada bekledikten sonra kendilerine Allah'ın katında bu sıkıntılarında kurtulmaları için şefa edecek birini ararlar. Bütün büyük peygamberleri gezerler. Hepsinde acizliklerini belirtirler. En son olarak da Peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) gelirler. Çünkü O'nun bütün günahları Allah'u Teala tarafından affedilmiş, öncekilerin ve sonrakilerin övdüğü bir konuma gelmiştir. İşte O yüce peygamber arşın (tahtın) önüne gelir ve secde eder. Yüce Allah peygamber efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) secde halinde iken daha önce bilmediği bir çok zikir, hamd ve şükrü O'na ilham eder. Oda bu ilham edilen zikir ve hamdlerle rabbinden şefa edebilmek için izin ister.

Peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmaktadır:

)

( )((

“Kıyamet günü (güneşin sıcaklığından insanlardan çıkan ter o kadar çok olur ki) bu ter insanların kulaklarının yanına ulaşınca kadar güneş onlara yaklaşır. İnsanlık bu halde iken Adem (aleyhisselam)'dan kendilerine yardımcı olmasını isterler. Daha sonra İbrahim (aleyhisselam)'dan, daha sonra Musa (aleyhisselam)'dan, daha sonra İsa (aleyhisselam)'dan yardım isterler. (Hepsinde bir mazeret öne sürerler) En son olarak peygamber efendimiz Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)'e gelirler. Peygamber efendimiz

insanlar hakkında hüküm verilmesi için şefaath eder. (Cennetin kapısının) kulpunu tutuncaya kadar Cennete doğru yürür. O gün yüce Allah O'na Makamel Mahmud'u (en büyük şefaati) verir ve bütün insanlık O'na övgüler yağdırır." (Buhari rivayet etmiştir)

Bu peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'in edeceği büyük şefaattir. Bunun gibi peygamber efendimize ait başka şefaatlere vardır.

1- Cennet ehlinin Cennete girebilmesi için olan şefaattir. Buna delil ise peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'in şu sözüdür:

( ) ((

“Kıyamet günü cennetin kapısına gelirim ve açılmasını isterim. Cennetin bekçisi Sen kimsin? diye bana sorar. Bende O'na Ben Muhammed'im derim. O da Senden önce hiç kimseye bu kapıyı açmamakla emrolundum, der.” (Müslim rivayet etmiştir.)

2- Günahları ile sevapları eşit olanların Cennete girebilmeleri için olacak şefaattir. Bu görüşü bazı ilim adamları söylemiştir. Yalnız herhangi bir delili yoktur.

3- Cehenneme girmeyi hak etmiş bazı kimselerin ateşten kurtulup cennete girmeleri için olacak şefaattir. Buna delil ise peygamber efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'in şu sözüdür:

( ) (( ))

“ Şefaattim ümmetinden büyük günah işleyenler için olacaktır.” (Ebu Davut rivayet etmiştir.)

4- Cennet ehlinin cennetteki derecelerinin artması için peygamber efendimizin (sav) edeceği şefaattir. Buna delil ise peygamber efendimizin şu sözüdür:

( ) (( ))

“Ey Allahım! Ebi Seleme'ye mağfîret et ve O'nun derecesini hidayete erenler arasında yükselt.” (Müslim rivayet etmiştir.)

5 – Cennete hesapsız, sorgusuz ve azap görmeden girecek olan kimseler için peygamber efendimizin edeceği şefaattir. Bunun delili ise Peygamber efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) Ukkâşe bin Mahsan'ın cennete hesapsız ve azapsız bir şekilde girecek olan yetmiş bin kişiden biri olması için ettiği şu duadır.

( ) (( ))

“Ey Allahım! Onu (Ukkâşe bin Mahsan'ı) onlardan (cennete azapsız ve hesapsız olarak gireceklerinden) eyle, demiştir.” (Hadis Müttefakun aleyhdir.)

6 - Cehenneme büyük günahları yüzünden girenlerin cennete girebilmeleri için Peygamber efendimizin edeceği şefaattir. Bunun delili ise Peygamber efendimizin şu sözüdür.

( ) (( ))

“Şefaetim ümmetinden büyük günah işleyenler için olacaktır.” (Ebu Davud rivayet etmiştir.)

Ve şöyle buyurmuştur:

( ) (( ))

“Cehennemden bir grup insan Muhammed’in (sallallahu aleyhi ve sellem) şefaati ile çıkar ve cennete girerler. Onlara cehennemlikler denir.” (Buhari rivayet etmiştir.)

7- Cehennem azabını hak edenlerin azaplarının hafifletilmesi için peygamber efendimizin edeceği şefaattir. Buna örnek Peygamber efendimizin amcası Ebu Talib’e edeceği şefaattir. Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

( ) (( ))

“Umulur ki Kıyamet günü şefaetim O’na (Ebu Talib’e) fayda verirde ayak topuklarına kadar ulaşan bir cehennem ateşi ile (azap görür). Bu azapla O’nun beyni kaynayacaktır.” (Hadis Muttefakun aleyhtir.)

Şefaatin Allah’ın katında kabul olabilmesi için iki şart vardır.

a- Şefaata edecek ve kendisine şefaata edilecek olandan Yüce Allah’ın razı ve hoşnut olması gerekir.

b- Şefaata edecek kimseye Yüce Allah’ın şefaata edebilmesi için izin vermesi gerekir.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَوْ لَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرْتَضَىٰ... ﴿...﴾ [:]

“(Onlar) Allah’ın rıza gösterdiği kimselerden başkasına da şefaata edemezler” (Enbiya Suresi 28. ayet)

...مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ... ﴿...﴾ [:]

“Allah’ın izni olmadan O’nun katında kim şefaata edebilir.” (Bakara Suresi 255. ayet)

Sekizincisi: Mizan (Terazi)

Yüce Allah kıyamet günü kullarının amellerini tartmak için bir terazi (mizan) koyacaktır. Bu terazi ile ameller tartılıp herkese yapmış olduğu amelin karşılığı verilecektir. Bu terazinin iki kefesi birde ölçü ayarı (dili) vardır. Bu terazi ile kulların yaptığı işler ya da kulların yaptığı işlerin yazıldığı sayfeler, ya da kulun kendisi tartılır. Bu saydıklarımızın hepsi tek tek tartılır. Fakat tartıda etkileyici olan kulun yaptığı işlerin ağırlığı ya da hafifliğidir. İşte bu şekilde terazinin (mizanın) varlığına inanmak gerekir.

Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmuştur:

اَوْنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا

وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ حَرْدَلٍ آتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾

“Kıyamet günü adalet terazilerini kurarız. Bu itibarla hiçbir nefis, hiçbir şekilde haksızlığa uğramayacaktır. (Kişinin ameli) hardal tanesi ağırlığı kadar bile olsa onu getirir (karşılığını veririz). Biz hesap görücü olarak yeteriz.” (Enbiya Suresi 47. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

اَوَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨﴾ وَمَنْ خَفَّتْ

مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾

“(Kıyamet günü) kimin tartıları ağır çekerse işte onlar kurtuluşa erenlerdir. Kiminde tartıları hafif gelirse ayetlerimize küfretmiş olmaları dolayısıyla kendilerini ziyana uğratmış olanlarda onlardır.” (Araf Suresi 8-9. ayet)

Peygamber efendimiz bu konuda şöyle buyurmuştur:

((( ))))

“Temizlik imanın yarısıdır. Elhamdulillah (sözü) ise teraziyi doldurur.” (Müslim rivayet etmiştir)

Ve şöyle buyurmuştur:

((( ))))

“Kıyamet günü terazi konur. (O kadar büyüktür ki)üzerine semalar ve yeryüzü tartılmak için konacak olsa genede sığar.” (Hakim rivayet etmiştir)

Dokuzuncusu: Sırat Köprüsü

Cehennem üzerine konulmuş üzerinden geçenlerin hesaptan sonra cennete girecekleri kıldan ince kılıçtan keskin bir köprüdür. Biz onun varlığına inanırız. Onun üzerinden insanlar Cennete doğru hareket ederler. Kimileri göz açıp kapayıncaya kadar, kimileri şimşek gibi, kimileri rüzgar gibi, kimileri kuş

gibi, kimileri iyi koşan atlar gibi, kimileri hızlıca koşan insanlar gibi, kimileri hızlıca yürüyen kişiler gibi, kimileride sürünerek geçerler. Herkesin geçişi dünyadaki amellerine göredir. Bazılarıda köprüyü geçişleri esnasında demir kancalarla hızlıca tutulup cehenneme atılırlar. Kim sırat köprüsünün üzerinden geçerse cennete girer. Sıratı ilk geçecek olan peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'dir. Daha sonra onu takiben ümmeti geçer. O gün peygamberlerden başka hiç kimse konuşmaz. Onların duası ise: “ Ey Allah'ım! Bizi selamete erdir”dir. Cehennem üzerindeki sırat köprüsünün kenarlarında büyüklüklerini yalnız Yüce Allah'ın bileceği kancalar vardır. Yüce Allah bu kancalar ile dilediğini tutar ateşe atar.

Sırat Köprüsünün Özellikleri:

Kılıçtan daha keskin, kıldan daha ince, ve kaygandır. Allah'ın dilediğinin dışında üzerinde kimse sabitçe duramaz. Köprü karanlıklar içine kurulmuştur. Köprü'nün iki yanında üzerinden geçenler için şهادette bulunmak üzere emanet (emanet edileni koruma sıfatı) ve sıla-i rahm (akrabalık) beklerler. Kim emanet ve sıla-i rahmin hakkını vermişse onun için iyi şهادette, kimde haklarına riayet etmemişse onun içinde kötü şهادette bulunurlar.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِنَّ مِنْكُمْ اِلَّا وَاَرِدُهَا كَانَ عَلٰى رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنْطِى الْاٰذِيْنَ اَتَقَوْا وَاَنْذَرُ
الظَّالِمِيْنَ فِيْهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ [:]

“(Ey insanlar!) içinizden hiç kimse yoktur ki cehenneme uğramamış olmasın. Bu Rabbinin yerine getirmeyi üzerine aldığı kesinleşmiş bir (hüküm)dür. Sonra biz korkup, sakınanları kurtarır, zalimleri ise cehennemde diz üstü bırakırız.” (Meryem Suresi 71-72. ayet)

Peygamber efendimiz bu konuda şöyle buyurmuştur:

( ) (( ))

“Cehennemın ortasına sırat köprüsü kurulur. Ben ve ümmetim onu ilk geçenler oluruz.” (Müslim rivayet etmiştir.)

Ve şöyle buyurmuştur:

( ) (( ))

“Cehennem köprüsü (sırat köprüsü) kurulur. Ben onu ilk geçecek olanım. O gün peygamberlerin duası “Ey Allah'ım! Bizi selamete erdir”dir.” (Muttafaqun aleyh)

Ebu Said El-Hudri (radiyallahu anh) şöyle buyurmuştur:

( ) (( ))

“Bana gelen habere göre sırat köprüsü kıldan daha ince, kılıçtan daha keskindir.” (Müslim rivayet etmiştir)

Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

)

( ) ((

“Emanet (emanet edilen bir şeyi koruma sıfatı) ve rahm (akrabalık bağı) gelir sırat köprüsünün sağ ve sol yanına durur beklemeye başlarlar. Köprüyü ilk önce geçenler tıpkı bir şimşek gibi, sonrakiler rüzgar gibi, sonrakiler kuş gibi ve hızlıca yolculuğa çıkan bir kişi gibi geçeceklerdir. Herkes ameline göre (köprüyü) geçişinin karşılığını görecektir. Ve sizin peygamberiniz (bütün bu olaylar olurken) köprünün başında “Rabbim Sen selamete erdir” diye dua edecektir. Taki bazı kulların amelleri sırat köprüsünü geçişine izin vermeyinceye kadar bu şekilde devam eder. Hatta bir adam gelir, yürümeye gücü yetmediğinden arkası üzerine sürüne sürüne ilerler.” Peygamber efendimiz sözüne şöyle devam etmiştir: “ Sırat köprüsünün iki tarafında asılı kancalar bulunmaktadır. Yakalamakla emrolundukları insanları yakalarlar. Kim arkasından itilirse cehenneme düşer ve kimde hafif yaralar alırsa kurtuluşa erer.” (Müslim rivayet etmiştir)

Onuncusu: Kantara

Müminler sırat köprüsünü geçtikten sonra kantara denilen bir yerde toplanacaklardır. Burası cennet ile cehennem arasında bir yerdir. Cehenneme düşmekten kurtulmuş müminler burada kendi aralarındaki ve birbirlerinden, haklarını alırlar. Bu haklardan da kurtulduktan sonra tamamen temizlenmiş olarak cennete girerler. Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

)

( ) ((

“Müminler ateşten kurtulduktan sonra, cennet ile cehennem arasındaki kantara denen bir yerde toplanırlar. Birbirlerine dünyada yapmış oldukları haksızlıkların, kul haklarının cezasını öderler. Herkes hakkını alıp iyice temizlendikten sonra cennete girebilmeleri için izin verilir. Muhammedin nefsi elinde olana (Allah’a) yemin ederim ki (cennete) girenlerden her biri cennetteki evini dünyadaki evinden daha iyi bilir.” (Buhari rivayet etmiştir)

Onbirincisi: Cennet ve Cehennem

Biz müslümanlar cennet ve cehennem hakikaten varolduğuna inanırız. Cennet ve cehennem ne yok olur nede kaybolur. Ne cennet ehlinin nimetleri nede cehennem ehlinin azabı bitici ve zail olucu değildir.

Tevhit ehli olan Allah'ı birleyen müslümanlar eğer cehennemi hakedecek bir günah işlemişler ise Allah'ın rahmetiyle ve yine O'nun izni ile ve sonra şefaata edeceklerin şefaati ile cehennem azabından kurtulacaklardır.

Cennet: Allah'ın takva ehli insanlar için hazırladığı içinde nehirler, yüksek odalar, güzel hanımlar, nefsin arzu ettiği hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı, hiçbir kalbin hatırına gelmeyecek nimetler diyarıdır. Cennetin nimetleri hiçbir şekilde bitmez ve sona ermez. Cennette bir kırbaça kadar yer, dünya ve içindeki her şeyden daha hayırlıdır. Kokusu kırk yıllık yoldan duyulur. Cennette kula verilecek en büyük nimet kendi gözüyle Rabbi olan Yüce Allah'ı görmesidir.

Kafirler ise; Rableri olan Allah'ı göremeyeceklerdir. Buna izin verilmeyecektir. Kim Allah'ın müminler tarafından görüleceğini inkar ederse kafirlerle müslümanları bu yasaklamalarda bir tutmuş olur.

Cennetin yüz derecesi vardır. Her derece arası gökyüzü ile yeryüzü arasındaki mesafe kadardır. En yüksek derecede firdevs cenneti vardır. Bu cennetin çatısını Yüce Allah'ın arşı (tahtı) oluşturur. Cennetin sekiz kapısı vardır. Her kapının genişliği Mekke ile Medine arasındaki mesafe kadardır. Öyle bir gün gelecektir ki bu kapılarda kalabalıktan izdiham oluşacaktır. Cennetin en alt seviyesini hak eden kişiye dünya ve onun on katı kadar nimet verilecektir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

[:] ﴿ ۱۳۳ ﴾ اُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

“(Cennet) takva sahipleri için hazırlanmıştır.” (Al-i İmran Suresi 133. ayet)

Yüce Allah cennet ehlinin ebedi olarak orada kalacağını, cennetin günün birinde yok olmayacağına dair şöyle buyurmuştur:

اَجْزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَطْرِبُ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ حِزَىٰ رَبُّهُ ﴿ ۸ ﴾ [:]

“Onların (amellerinin) karşılığı içinde ebedi kalacakları altından ırmaklar akan Adn cennetleri olacaktır.” (Beyyine Suresi 8. ayet)

Cehennem: Allah'ın asiler, kafirler için hazırladığı içinde türlü türlü azapların, çeşit çeşit işkencelerin olduğu bekçileri sert ve tutumlu olan, kafirlerin ebedi olarak içinde kalacakları bir diyardır. Onların yiyecekleri zakkum ağacının meyveleri, içecekleri ise kaynamış madendir. Dünyadaki ateş cehennem ateşinin hararetinden yetmiş kat daha hafiftir. Cehennem ateşi atmış dokuz kat daha güçlü ve şiddetlidir. Bu ateş içine atılanlardan hiç bıkmaz hatta

daha yok mu diye söylenir. Cehennem yedi kapısı vardır. Her kapı belli miktarda insanlardan nasibini içine alır.

Yüce Allah cehennem hakkında şöyle buyurmuştur:

اُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣١﴾ [:]

“(Cehennem) kafirler için hazırlanmıştır.” (Ali İmran Suresi 131. ayet)

Cehennem ehlinin orada ebedi kalacaklarına, ve cehennem ateşinin günün birinde yok olmayacağına dair ise Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكٰفِرِيْنَ وَاَعَدَّ لَهُمْ سَعِيْرًا ﴿٦٤﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا اَبَدًا... ﴿٦٥﴾ [:]

“Şüphesiz ki Allah kafirleri lanetlemiştir. Ve onlar için içinde ebedi kalacakları sair cehennemini hazırlamıştır.” (Ahzap Suresi 64 ve 65. ayet)

4)-Ahiret Günü'ne İman Etmenin Faydaları

1- Allah'ın emirlerine itaat etmeye kişi istekli olur, sevap kazanmaya karşı arzulu ve ümitli olur.

2- Kişi masiyet ve günah işlemekten korkar.

3- Müslüman dünyada kaybettiklerinin karşılığını Ahirette alacağını düşünerek sıkıntı ve kederlerini unutturur ve rahatlar.

4- Yeniden dirilişe inanış toplum ve fert açısından daima düzenleyici ve iyileştirici bir faktör oynar. Çünkü kişi yapmış olduğu amellerin karşılığını göreceğini bilerek o doğrultuda hareket eder buda onun ve toplumun kötülüklerden, haksızlıklardan arınmasına, toplumun düzelmesine neden olur. Kişi Allah'a karşı yapacağı ibadetlerde dosdoğru olur, bu da topluma ekilecek olan şer tohumlarının önünün kapanmasına, hayrın ve iyiliğin yayılmasına, toplumda huzur ve refahın hüküm sürmesine neden olur.

İMANIN ALTINCI ŞARTI KADERE İMAN

1)-Kadere İmanın Tarifi Ve Önemi

Kader: Allah'ın kainattaki her şeyi ezeli ilmi ve hikmeti doğrultusunda takdir etmesi, o ilmine uygun bir şekilde düzenlemesidir. Kadere iman Allah'ın sonsuz ilmi ve gücü ile alakalı bir konudur. Yüce Allah her şeye gücü yeter ve O her istediğini de yapabilir.

Kadere inanç, Allah'ın rububiyetine inanmanın gereklerindedir. İmanın altı şartından biri olup, ona tam bir şekilde inanılmadan iman edilmiş olunmaz. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِنَّا كُلُّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ [:]

“Şüphesiz ki Biz her şeyi belli bir kader üzerine yarattık.” (Kamer Suresi 49. ayet)

Peygamber efendimiz bu konuda şöyle buyurmuştur:

(( ))

“Her şey belli bir kader üzeredir. Hatta (bir kişinin dünya ve ahiret işleri yapmada) acizlik göstermesi ya da istekli ve arzulu olması onun kaderindedir.” (Müslim rivayet etmiştir.)

2)-Kadere İmanın Mertebeleri

Kişinin kadere imanının tam ve uygun bir şekilde olabilmesi için şu dört mertebeyi gerçekleştirmesi gerekir.

Birincisi: Allah'ın herzeyi kuşatan ezeli bir ilmi olduğuna inanması gerekir. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنْ اللّٰهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِنَّ ذٰلِكَ فِي كِتٰبٍ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ

يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ [:]

“Sen Allah'ın göklerdeki ve yerdeki her şeyi bildiğini ve her şeyi bir kitapta kayıtlı olduğunu bilmiyor musun. Şüphesiz bunu yapmak Allah için çok kolaydır.” (Hac Suresi 70. ayet)

İkincisi : Her şeyin Yüce Allah'ın ilmine dahil olduğuna ve yaratılmış her şeyin, her olayın Levhi Mahfuz'da (her türlü noksanlıktan ve hatadan korunmuş levha) kayıtlı olduğuna inanmaktır. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

اَمَّا فَرَطْنَا فِي الْكِتٰبِ مِنْ شَيْءٍ... ﴿٧١﴾ [:]

“Biz kitapta (levhi mahfuz’da) her şeyi eksiksiz olarak (kaydettik)”
(Enam Suresi 38. ayet)

Bu konuda Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

( ) (( ))

“Allah gökleri ve yeri yaratmadan elli bin yıl önce bütün mahlukatın kaderini yazmıştır.” (Müslim rivayet etmiştir)

Üçüncüsü: Yüce Allah’ın dilediğini dilediği gibi yaptığına iman etmektir. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا وَمَا تَشَاءُونَ اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٨﴾ [: .]

“Alemlerin Rabbi olan Allah dilemedikçe siz hiçbir şey dileyemezsiniz.”
(Tekvir Suresi 29. ayet)

Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem kendisine Sen ve Allah dilererseniz diyen kimseye şöyle buyurmuştur:

( ) (( ))

“Sen Beni Allah’a ortak koşulan bir benzer mi yaptın? Bilakis Allah tek başına dileyendir.” (Ahmed rivayet etmiştir.)

Dördüncüsü: Yüce Allah’ın her şeyin yaratıcısı olduğuna inanmaktır. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا اللّٰهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيْلٌ ﴿٦٢﴾ [: .]

“Allah herşeyin yaratıcısıdır ve O her şeyi kavrayan, rızkını veren ve yönetendir” (Zümer Suresi 62. ayet)

Ve Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٦﴾ [: .]

“Allah sizi ve sizin yaptıklarınızı da yaratandır.” (Saffat Suresi 96. ayet)

Bu konuda Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

( ) (( ))

“Allah her sanatkarı ve yapmış olduğu sanataı yaratandır.” (Buhari rivayet etmiştir.)

3) – Kaderin Kısımları

a-Genel Kader: Allah’ın bütün kainat için koyduğu, gökleri ve yeri yaratmadan ellibin sene önce levhi mahfuz’da yazdığı hesabını yaptığı genel bir takdirdir.

b-Ömürlük Kader: Kulun ana rahminde ona ruh verildikten sonra ölüncüye kadar başından geçecek bütün olayları içine alan bir takdirdir.

c-Senelik Kader: Kulun her sene Kadir gecesinde o sene başından ne geçeceğini belirleyen senelik bir takdirdir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِفِيهَا يُفَرَّقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿١٠٠﴾ [: .]

“O gece kendi katımızdan bir emir ile her muhkem iş apaçık ayırt edilir.”
(Duhan Suresi 4. ayet)

d-Günlük Kader: Yüce Allah’ın fiiliyatıyla alakalı olan; öldürme, diriltme, verme, çekip alma işleriyle alakalı olan günlük insanoğlunun hayatındaki takdiridir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَيَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢١﴾ [: .]

“Göklerde ve yerde kim varsa hepsi ondan (Allah’tan) ister. O her gün bir iştedir (yaratma, öldürme, rızıklandırma gibi)” (Rahman Suresi 29. ayet)

4)- Selefin Kader İnancı Ve Akidesi:

Yüce Allah her şeyin yaratıcısı, sahibi ve yöneticisidir. Hiçbir şeyi daha yaratmamışken olacak her şeyin kaderini çizmiş, kullarının ve diğer bütün mahlukatın ölümlerini, ömürlerini, rızıklarını, yapacakları işleri, ahlaki durumlarını (iyi ya da kötümü olacaklarını) apaçık bir kitap olan levhi mahfuzda yazmış ve saymıştır. Allah neyi dilerse olur. Neyi de dilemezse hiç kimsenin onu meydana getirmeye gücü yetmez. O’nun her şeye gücü yeter. Kimi dilerse hidayete, kimide dilerse sapkınlığa erdirir. O neyin olduğunu, neyin olacağını, neyinde meydana gelmediğini, eğer meydana gelse idi nasıl olacağını da çok iyi bilir. Kullarında Allah’ın kendileri için çizmiş olduğu kader doğrultusunda, yapmak istedikleri şeyleri dileme ve güçlerini bu doğrultuda kullanma hakları vardır. Tabi ki kulların ancak Allah’ın dilediği şeyleri dileyebileceklerine itikat edip buna inanmaları gerekir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَوَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا... ﴿١٠٠﴾ [: .]

“Bizim uğrumuzda cihat edenleri muhakkak ki Biz kendimize ulaştırılan yollara onları irşad ederiz.” (Ankebut Suresi 69. ayet)

Şüphesiz ki Allah kullarını fiillerini yaptığı işleri yaratandır. Fakat kullar bu işleri fiiliyatta yapanlardır. Kulun yapılması gerekli olan şeylerin terkedip, yapılması haram olan şeyleri fiiliyata dökmeleri hususunda Yüce Allah’a karşı kullanabilecekleri bir özürleri, hüccetleri yoktur. Bilakis hüccet kulların üzerine ikame edilmiştir. Kulun nefesine gelen musibetler için bu kaderdir demesi caizdir. İşlediği günahlar için bu Benim kaderimde vardı demesi caiz değildir. Eğer hatalarından tövbe ederse o zaman bu şekilde söylemek caiz olur. Peygamber efendimizin haber verdiği üzere Adem (aleyhisselam) ve Musa (aleyhisselam) arasında şu konuşma geçmiştir:

)

(((

“Adem ve Musa aleyhisselam arasında şöyle bir söyleşi geçer: “Musa aleyhisselam Adem aleyhisselama Sen bir günahının yüzünden cennetten çıkarılan Adem’sin dedi. Adem aleyhisselamda Musa’ya Sen Allah’ın dini ve kelamı ile seçip ayırdığı Musa’sın. Bütün bunlardan sonra Ben henüz yaratılmamışken Benim için takdir edilmiş bir şey yüzünden ayıplıyorsun dedi. Böylece Hz. Adem Hz. Musa’ya hüccet getirdi.” (Müslim rivayet etmiştir) Fakat bu; geçmişte yapılan hatalardan tövbe edildiği zaman geçerlidir. Nitekim Adem aleyhisselamın kıssası da bu şekilde cereyan etmiştir.

5)– Kulların Fiilleri

Yüce Allah’ın kainatta yarattığı fiiller iki kısma ayrılır.

Birincisi: Yüce Allah’ın mahlukatın fiillerini, onların istek, irade ve seçme hakları dışında yönlendirmesi, kendi isteğine göre şekillendirmesidir. Çünkü Yüce Allah sadece kendi dilediğini yapar. Öldürmek, diriltmek, hastalık ve şifa vermek gibi fiiller bu kabildendir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِنَّ اللّٰهَ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ [: .]

“Allah sizi ve sizin yaptıklarınızı da yaratmıştır.” (Saffat Suresi 96. ayet) Ve şöyle buyurmuştur:

اَلَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيْكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٩٧﴾ [: .]

“O ki; hanginizin daha güzel amel işleyeceğini sınamak için ölümü ve hayatı yaratmıştır.” (Mülk Suresi 2. ayet)

İkincisi: İrade ve isteği olan her türlü mahlukatın kendi istek ve arzuları doğrultusunda yapmış oldukları fiillerdir. Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmuştur:

اَلِمَنْ شَاؤْ مِنْكُمْ اَنْ يَّسْتَقِيْمَ ﴿٢٨﴾ [: .]

“İçinizden doğruyu, dosdoğru olmayı dileyen kimse için...” (Tekvir Suresi 28. ayet) Ve şöyle buyurmuştur:

ا... فَمَنْ شَاؤْ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاؤْ فَلْيُكْفُرْ... ﴿٢٩﴾ [: .]

“Kim dilerse iman etsin ve kimde dilerse küfretsin, inkar etsin.” (Kehf Suresi 29. ayet)

Kul yapmış olduğu güzel işlerle övgü, kötü işlerle de zem ve kınama duyar. Şüphesiz ki Allah kimseye kendi elinde olmayan bir şey yüzünden azap edecek değildir. Çünkü Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... وَمَا اَنَا بِظَلَمٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿٣١﴾ [: .]

“Ben kullarıma zulmedici değilim.” (Kaf Suresi 29. ayet)

Kişi bir işin, bir olayın kendi isteği dışında cereyan etmesi ile kendi arzuları doğrultusunda vuku bulması arasındaki farkı anlayabilir. Şöyle ki bir kişinin binanın çatısından merdivenle aşağıya inmesi ile birinin onu çatıdan aşağıya zorla itmesi buna bir örnektir. Sonuç olarak ikiside aşağıya inmiştir. Ama birincisi kendi arzusu, diğeri ise zorunlu olarak inmiştir.

6)- Allah’ın Kulun Fiillerini Yaratması Ve Kulun Fiilleri İşlemesi:

Yüce Allah kulu ve onun fiiliyatını da yaratmıştır. Ve ona o fiili yapabilme gücü ve isteğini de vermiştir. Kul o fiili gerçekte yapan, fiil ile temas halinde bulunandır. Kişi eğer iman ederse bu onun kendi gücü ve isteği ile yapmış olduğu bir şeydir. Şayet küfür ve inkar ederse buda yine O’nun isteği doğrultusunda meydana gelmiştir. Bu aynı bu meyve şu ağaçtandır, şu mahsul bu topraktanır dememiz gibidir. Yani ondan meydana gelmiş demektir.

Yüce Allah her şey için bir başlangıç noktası ve buna bağlı olarak yaşamını, devamını bu noktalardan sağlayan mahlukatı yaratmıştır. Ağacı yaratan Allah’tır, meyve ağaçtan Allah’ın dilemesi ile türemiştir. Meyve ağaçtandır ama onu yaratan Allah’tır. Bunun gibi daha bir çok örnek gösterilebilir. İşte bu şekilde Allah’ın yaratması ile kulun fiili işlemesi arasında bir bağlantı vardır, aralarında herhangi bir çelişki yoktur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِنَّ اللّٰهَ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ [: .]

“Allah sizi ve sizin yaptıklarınızı da yaratmıştır.” (Saffat Suresi 96. ayet) ve şöyle buyurmuştur:

اَفَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاَتَّقٰى ﴿٦﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ﴿٧﴾ فَسَنِيْسِرُهٗ لِيْسِرٰى ﴿٧﴾ وَاَمَّا مَنْ بَخِلَ

وَأَسْتَغْنٰى ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ﴿٩﴾ فَسَنِيْسِرُهٗ لِّلْعُسْرٰى ﴿٩﴾ [: -

.]

“Kim (malından) verir ve (Allah’ın azabından) sakınırsa, en güzeli tasdik ederse Bizde onu en kolaya (hesaptaki kolaylık) hazırlarız. Kimde cimrilik edip (malından) vermezse, kendisini zengin sayıp, en güzel olanıda yalanlarsa Bizde onu en zor olana yöneltiriz.” (Leyl Suresi 5-10. ayetler)

7)- Kadere İnançta Gerekli Olanlar

Kulun kadere inancında iki şey ona gerekli ve farz olur.

Birincisi: Kulun yapılması kendisine yasaklanan şeylerden kaçınmasına ve kendisi için takdir edileni (farzları ve Sünnet’leri) fiiliyata dökmesinde Allah’tan yardım dilemesi, onu kolaya yöneltip, zorluktan uzaklaştırması için Allah’a dua etmesi ona farz olur. Böylece kul Allah’a tevekkül eder ve

kötülüklerden O'na sığınır, hayra ulaşıp şerden sakınmada Allah'ın yardımına muhtaç olduğunu bilir. Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

)

( ) ((

“Sana fayda verecek şeyleri hırsla talep et ve Allah'tan yardım iste, (yapacağın işlerde) acizlik gösterme. Eğer sana bir musibet gelecek olursa keşke şöyle yapsaydım şöyle olurdu deme. Ve lakin Allah takdir etti ve dilediğini de yaptı de. çünkü keşke şeytanın amelini açar (şeytanın işini kolaylaştırır).” (Müslim rivayet etmiştir.)

İkincisi: Kul kendisi için takdir edilmiş musibetlere sabredip, umutsuzluğa kapılmamalıdır. Gelen musibetin Allah'ın katından geldiğini bilip, razı olmalıdır. Böylece dünyada selameti bulur. Bilir ki kendisine bir musibet gelecek olsa o musibeti ondan uzaklaştıracak hiçbir kuvvet yoktur. Aynı şekilde kendisi için takdir edilmemiş bir musibet kesinlikle ona isabet edecek değildir. Bu yüzden peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

( ) (( ))

“Bil ki sana gelen musibet (muhakkak sana isabet edecektir) hata yapmaz ve (senin için takdir edilmemiş) musibette sana isabet edici değildir.” (Tirmizi rivayet etmiştir.)

8)– Kaza Ve Kadere Rıza Göstermek

Kulun kendisi için takdir edilen kadere rıza göstermesi gerekir. Çünkü kadere olan rızası onun Yüce Allah'ın rububiyetine tam manası ile iman etmesinden ileri gelir. Her müslüman Allah'ın iradesine uygun bir şekilde cerayan eden kaderin fiiliyatı olan kazaya iman etmesi, rıza göstermesi imanın şartlarından biridir. Yüce Allah yaptığı her işi adalet ve hikmet çerçevesinde yapar, kulun kalbinin Allah'ın verdiği musibetin yanlışlıkla kendisine gelmeyeceğine, yanlışlıkla kendisine gelecek bir musibetinde Allah'ın iradesi ve kazası olmadan isabet etmeyeceğine inanması, onun meydana gelen olaylar karşısında tereddüde düşmesine ve hayretler içinde kalmasına engel olur. Sires ve huzursuzluktan arınır, emin olur. Kaybettiği şeylere üzülmez, geleceğinden korkmaz. Böylece insanların en huzurlusu, akli ve fikri rahat olanı haline gelir. Her kim ömrünün sınırlı olduğunu, korkaklığın ömrünü uzatmayacağını, rızkının belli olduğunu, cimriliğin rızkını artırmayacağını bilirse kalbi ve gönlü rahatlar, mutmain olur. Kendisine isabet eden musibetlere sabreder, yapmış olduğu yanlış işler için tevbe eder, Yüce Allah'ın onun için takdir ettiğine razı olur. Böylece kendisine gelen musibetlere sabrettiği gibi emredilenleride yapmış, bu ikisi arasını birleştirmiş olur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَمَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ [:]

“Hiçbir musibet Allah’ın izni olmadıkça isabet etmez. Kim Allah’a iman ederse Allah’ta onun kalbine hidayet verir. Allah her şeyi en iyi bilendir.” (Teğabun Suresi 11. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

اِفْصِرْ بَإِتِّبَ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَأَسْتَغْفِرْ لِدُنْيِكَ ﴿٥٥﴾ [:]

“(Ey Muhammed!) sabret, muhakkak ki Allah’ın va’di gerçektir, hakır. Ve (Allah’tan) günahlarının bağışlanması için mağfiret dile.” (Gafir Suresi 55. ayet)

9)- Hidayet Çeşitleri

Allah’ın kuluna nasip ettiği hidayet iki çeşittir.

Birincisi: Bütün insanlık için gerekli olan, Allah’ın kuluna doğru yolu, hakkı gösterdiği ve delalet ettiği hidayettir. Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmuştur:

وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ [:]

“Şüphesiz ki Sen dosdoğru bir yola iletiyor, delalet ediyorsun.” (Şura Suresi 52. ayet)

İkincisi: Yüce Allah’ın fazlı ve keremi ile muttaki (Allah’tan hakkıyla korkan) kullarına şer kapılarını kapatıp, hayır ve iyilik kapılarını, yollarını açması, kullarını bu hal üzerine sabit kılmasıdır. Bu hidayet Allah’tan başka kimsenin tasarrufu altında değildir. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ﴿٥٦﴾ [:]

“ Şüphesiz ki Sen sevdiğine, dilediğine hidayet edemezsin. Fakat Allah dilediğine hidayet eder (hidayete erdirir).” (Kasas Suresi 56. ayet)

10) – İrade Çeşitleri

İrade (dilemek, dilediğini yapmak) Yüce Allah’ın kitabında iki çeşit olmak üzere varid olmuştur.

Birincisi: Kevni İrade

Bu irade Yüce Allah’ın yarattığı bütün her şey için geçerlidir. Dilediği meydana gelir, dilemediği ise vuku bulmaz. Yüce Allah’ın murad ettiğinin muhakkak olması gerekir. Kainatta vuku bulan her şeyin Yüce Allah tarafından

sevilmesi, hoşnut olunması meydana gelmesi için şart değildir. Kevni irade, Yüce Allah tarafından yerler ve gökler yaratılmadan önce takdir edilmiştir. Eğer kevni irade ile Şer'i irade bir yerde, bir noktada çakışırsa işte o zaman Yüce Allah o kevni iradeyi sever ve ondan razı olur.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَفَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ... ﴿١٢٥﴾ [:]

“Allah kimi hidayete erdirmek isterse onun göğsünü islama açar” (Enam Suresi 125. ayet)

İkincisi: Şer'i İrade

Şer'i irade Allah'ın istediği, dilediği, razı olduğu amellerin, hadiselerin vuku bulmasını sağladığı, bu sevdiği, istediği şeyleri yapanlardan razı olduğu iradedir. Yüce Allah'ın bir şeyi sevmesi vuku bulacağı manasına gelmez. Ancak kevni irade ile meydana gelmesi istenirse o zaman vuku bulması gerekli olur.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

ا... يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمْ الْعُسْرَ... ﴿١٨٥﴾ [:]

“Allah sizin için kolaylık diler, zorluk dilemez.” (Bakara Suresi 185. ayet)

Kevni irade daha geniş kapsamlıdır. Allah'ın dilemesi sonucu vuku bulan şer'i irade aynı zamanda kevni iradedir. Mümin kulun iman etmesi kevni irade sonucudur. Fakat Yüce Allah'ın kulunun iman etmesini sevdiği ve istediği için imanının vukuu şer'i iradedendir. Öylede her kevni irade şer'i irade değildir. Yani Allah kevni olarak yarattığı her şeyi sevip, olmasını dilemek zorunda değildir. Bu kafirin küfretmesinin Allah'ın kevni iradesi sonucu olup, Yüce Allah'ın küfrü sevmediği için küfrün vukuu şer'i irade değildir. Ebu Bekir radiyallahu anhın imanı hem kevni hemde şer'i irade gereğidir. Fakat Ebu Leheb'in küfrü sadece kevni irade sonucudur. Yüce Allah onun küfrünü yaratmıştır ama ondaki bu küfür hasletini sevmez, razı olmaz. Bu sebepten onun küfrü şer'i irade sonucu değildir. Yüce Allah bu kainatta günahları yaratmış ama kullarından günah işlemelerini istememiştir. Günahlar kulların kendi iradeleri ile kesbedilen hasletlerdir. Yüce Allah günahları yasaklamış, günah işleyenleri cezalandıracağını bildirmiştir. Ezeli takdiri sonucu isteyen günah işler, isteyende günahlardan kaçınır.

Yüce Allah kulunun iman etmesini, itaatte bulunmasını, iyi ameller işlemesini ister, bunu arzular ve sever. Kullarına sevdiği işleri yapmaları için emreder. Emirlerle uyanları mükafatlandırır, güzel bir karşılık verir. Hiç kimse Allah'ın iradesi olmadan isyan edemez, asilik yapamaz. O'nun dilediğinden başka hiçbir şey vuku bulmaz. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اَوْ لَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ... ﴿٧﴾ [:]

“(Allah) kullarının inkar etmelerine, küfür etmelerine razı olmaz.” (Zümer Suresi 7. ayet) Ve şöyle buyurmuştur:

اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ﴿٢٠٥﴾ [:]

“Allah fesadı sevmez.” (Bakara Suresi 205. ayet)

11)- Kaderi Değiştiren Sebepler

Yüce Allah kulunun başına gelecek kaderin dua, sadaka, kulun yapmış olduğu işlerde dikkatli davranması, ilaç kullanması, yaptığı işi en sağlam bir şekilde yapması gibi sebeplerle değiştirilebileceğini başa gelecek olan kaderin bertaraf edilebileceğini bildirmiştir. Çünkü olacak her şey Allah’ın ezeli ilminde sabittir. Kader değişse de bu kulun kaderinde zaten vardır, çizilmiştir. Bu sadece bir kaderden diğerine geçiştir. Kulun acizliği ve başarılı olması dahi kaderinin bir parçasıdır.

12) – Kader Allah’ın Bir Sırrıdır

Kader Allah’ın yarattıklarından gizlediği bir sırrıdır. Kainattaki her şeyin gerçek halini Yüce Allah’tan başka hiç kimse bilemez. Kulun sapkınlığa düşmesi, hidayete ermesi, ölmesi, dirilmesi, kiminin bolca nimetlenip, kiminin de az rızık alması hepsi Allah’ın takdirindedir. Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

( ) ((.))

“Kader zikredildiğinde (onun hakkında konuşulmaya başlandığında) kader hakkında konuşmayı bırakın.” (Müslim rivayet etmiştir)

Bunun dışında alimler tarafından kaderin yönlerini, Allah’ın kaderdeki büyük hikmetlerini, kaderin derecelerini, mertebelerini, sonuçlarını insanlara açıklamak, onların bunu öğrenmelerini sağlamak caizdir ve gereklidir. Çünkü kadere iman, imanın altı şartından biridir. Bu yüzden onun hakkında yeterli bir miktar ilim gereklidir. Bu yüzden Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem Cibril aleyhisselam ile aralarında geçen konuşmadan sonra şöyle söylemiştir:

( ) ((..))

“Bu gelen Cibril’dir. Size dininizi öğretmeye geldi.” (Müslim rivayet etmiştir)

13) – Kaderin Delil Olarak Kullanılması

Yüce Allah’ın ezeli ilmi ile olacakları ve olan her şeyi bilmesi insanlık için gaybı bir meseledir. Gayb ise Allah’tan başka kimsenin bilemeyeceği bir ilimdir. Ve gayb kulların nazarında meçhul bir şeydir. Bu sebepten dolayı hiç kimse kaderi, yapmış olduğu günahlara “Kaderimde vardı” diyerek delil olarak getiremez. Eğer böyle bir şey olacak olsaydı, günah işleyenlere hesap sorulamaz, zalimlere ceza verilemezdi. Müşrikler öldürülemez, had cezaları

uygulanamazdı. Zalimler zulmünden alıkonulamaz, din ve dünya fesada boğulurdu.

Eğer bir kimse yapmış olduğu günahlara kaderi delil olarak getirirse ona şöyle denir. Biliniyor ki Sen cennet ya da cehennem ehlinde olduğundan emin değilsin. Eğer bu konuda Senin tam bir bilgin olsaydı sana iyiliği emretmez, kötülükten alıkoymazdı. Fakat sana Allah'ın emirlerini yap, nehiyelerinden kaçın umulur ki cennet ehlinde olursun deriz.

Sahabelerden bazıları kaderle alakalı hadisleri işitince şöyle söylerlerdi:

(( ))

“Ben şimdikinden daha fazla (dini vazifelerle) uğraşacak, yapmaya çalışacak değilim.” Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem kendisine kaderi delil olarak kullanmak hakkında soru sorulunca şöyle buyurmuştur:

))

ا فَاَمَّا مَنْ اَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ﴿١٠٠﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿١٠١﴾

فَسَنِيْسِرُهُ لِّلْیُسْرِیٰ ﴿١٠٢﴾ وَاَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ ﴿١٠٣﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿١٠٤﴾ فَسَنِيْسِرُهُ

لِّلْعُسْرِیٰ ﴿١٠٥﴾ [- :]

“Amel ediniz. (dünya hayatı ve ahiret hayatı için koşuşturunuz) her kes yaratıldığı şey için (gidişatı) kolaylaştırılmıştır. Kim mutluluk ehli dence, ona mutluluk, saadet ehlinin ameli kolaylaştırılır. Ve kim kötülük, şekavet ehli dence ona şekavet ehlinin ameli kolaylaştırılır.” dedikten sonra şu ayetleri okumuştur: “Kim (malından) verir ve (Allah'ın azabından) sakınırsa, en güzeli tasdik ederse Bizde onu en kolaya hazırlarız. Kimde cimrilik edip (malından) vermezse, kendisini zengin sayıp, en güzel olanıda yalanlarsa Bizde onu en zor olana yöneltiriz.” (Leyl Suresi 5-10. ayetler)

14) – Sebeplere Sarılmak

Kul dünya yaşantısında iki türlü musibetle karşı karşıya kalır.

Birincisi: Kulun kendi elinden gelen musibeti bertaraf edecek gücü vardır. Böyle olduğu halde o musibet karşısında acizlik gösteremez, elinden geleni yapmak zorundadır.

İkincisi ise: Kul kendisine gelen musibet karşısında yapacak hiçbir şeyi yoktur. Böyle bir durumda ümitsizliğe, paniğe kapılmadan Yüce Allah'a yönelmeli, ondan probleminin çözümünü istemelidir. Çünkü Yüce Allah musibetleri daha vuku bulmadan nasıl ve ne zaman vuku bulacağını çok iyi bilir. Her musibet için meydana geliş esnasında bazı sebepler yaratmıştır. Böylece musibetin bertaraf edilmesinin yollarını da bize öğretmiştir. Dolayısıyla kul eğer sebeplere sıkı sıkı sarılırsa musibetleri bertaraf edecek gücüde kendisinde bulacaktır. Dinimiz sebeplere sarılmayı emretmiş, sebepler doğrultusunda hareket etmeyi ayıplamıştır. Çünkü kul bu fiili ile kendisini tehlikelerden korumamıştır. Bütün

bunların yanı sıra eğer kulda musibetlere karşı koyacak güç ve imkanı yoksa o zaman kul mazur olmuş olur.

Kulun sebeplere sarılması, Allah'a tevekkül etmesine engel değildir. Çünkü sebepler kaderin cüzlerinden biridir. Dolayısıyla kader sebepler ile bir bütündür. Her halükarda Allah'a tevekkül etmeyi gerektirir. Kul yapacağı işlerde sebeplere sarıldıktan sonra Allah'a tevekkül eder, ondan kaderinin hayırlı olmasını ister. Eğer başına bir musibet gelecek olursa da şöyle der:

" "Allah takdir etti ve dilediğini de yaptı."

Kula musibet gelmeden evvel musibeti önleyecek sebeplere sarılması gerekir. Çünkü kader ancak başka bir kader ile defedilir. Şüphesiz ki bütün peygamberler kendilerini düşmanlarından koruyacak sebeplere sarılmışlardır. Halbuki Yüce Allah onları korumuş, onlara davetleri esnasında yardım etmiş ve vahiy ile desteklemiştir. Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem Allah'a tevekkül edenlerin efendisi olmasına rağmen sebeplere sarılırdı.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

اِ وَاعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ ﴿٦٠﴾ [:]

"Onlara karşı gücünüz yettiğince kuvvet ve bağlanıp beslenen atlar hazırlayın. (Böylece) onunla Allah'ın düşmanlarını ve kendi düşmanlarınızı korkutmuş olursunuz." (Enfal Suresi 60. ayet)

Ve şöyle buyurmuştur:

اِ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٥﴾ [:]

"O ki size yeryüzünü boyun eğdirenidir. Şu halde yeryüzünün sırtlarında dolaşın ve Allah'ın rızkından yeyin. Dönüş ancak O'nadır." (Mülk Suresi 15. ayet)

Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

(( ))

"Güçlü kuvvetli mümin kul, zayıf ve iman sahibi kuldun Allah'a daha sevimli gelir. Ama ikisinde de hayır vardır. Sana fayda verecek işleri hırsla talep et. Allah'tan yardım dile, acizlik gösterme. Eğer sana bir musibet gelecek olursa keşke şöyle yapsaydım, şöyle şöyle olurdu deme. Ve lakin Allah takdir etti ve dilediğini yaptı de." (Müslim rivayet etmiştir)

15) – Kaderi İnkârın Hükümü

Kaderi inkar eden dinin asıllarından birini inkar etmiş sayılır ve kafir olur. Bazı selef alimleri – Allah onlara rahmet etsin – şöyle demişlerdir.

(( ))

“Kaderi inkar edenlerle ilim ile tartışın. Eğer inkar ederlerse, kabul etmezlerse kafir olurlar. Eğer kabul ederlerse husumet gösterirler.”

16)– Kadere İmanın Sonuçları

Kaza ve kadere iman beraberinden bir çok güzel semere, fert ve toplum açısından bir çok iyi sonuçlar doğurur. Bunlardan bazıları şunlardır:

a)-Bir çok güzel ibadetin hayat bulmasına sebep olur. İbadeti yalnızca Allah için yapmak, yalnızca Allah’a tevekkül etmek, Ondan korkmak, Ondan talep etmek, Allah hakkında iyi zanda bulunmak, zorluklara sabretmek, tahammül göstermek, ümitsizlik ile savaşmak, Allah’tan gelene razı olmak, sadece Allah’a şükretmek, Allah’ın rahmeti ile mutlu olmak, Allah için mütevazı olmak, kibri ve büyülenmeyi terketmek, Allah için infak etmek, cesaretli olmak, hayır işlerinde öncü olmak, kanaatli ve izzetli olmak, himmetini yüksek tutmak, işini sağlam yapmak, her işi yaparken ciddi olmak, üzüntü ve mutlulukta itidalli olmak, hasetten ve itirazdan kurtulmak, akılı batıl ve hurafelerden özgürlüğüne kavuşturmak, gönlün ve kalbin rahat ve huzurlu olması bunlara birer örnektir.

b)-Mümin kul kadere olan imanı ile dünya hayatını düzenli bir şekilde geçirir. Allah’ın ona bahşetmiş olduğu nimet onu azdırmaz, başına gelen musibetler onu yıldırılmaz, ümitsizliğe düşürmez. Bilir ki gelen her zarar Allah’ın takdiri ile olmuştur. Bunu dünya imtihanı olarak görür ve telaşlanmaz. Bilakis sabreder ve ecrini Allah’tan bekler.

c)-Kadere iman kulu sapıklığa sürükleyecek her şeyden alıkoyar, kötü bir şekilde vefat etmesini engeller. Kul böylece doğru ve salih amel işlemek üzere bir uğraş verir. Günaha ve azaba götürecekt şeylerden de kaçınır.

d)-Mümin kadere olan imanı sayesinde zorluklara karşı sağlam ve sabit bir kalple, sebeplere sarılarak dimdik ayakta durur.

Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

))

(( ))

“Müminin işi çok gariptir (acayıptir). Bütün olanlar onun için hayırdır (hayra götürür). (Bu özellik) müminden başkası için geçerli değildir. O’na sevindirici, güzel bir şey gelse şükreder, bu onun için hayırlıdır. Ve eğer başına bir musibet gelse sabreder, bu da onun için hayırlıdır.” (Müslim rivayet etmiştir)